

vezményeinknek

nek megelégedésére...
szobárainkból...
éteri árainkból...
r. Operaház...
Szinház...
Szinház...
ékelt áru jegyekkel...
nk közölni.

ZÁLLODA

pepest
pályaudvar érkezési
kocsiköltse.)

andel: Recitativ és...
böl. Paisiello: Chi...
G. Hüe: J'ai pleuré...
Elegie. Faure: Les...
vel: L'Enigme éter...
mance oriental. Ah...
oral. Cinar: Stor...
scagni: Parasztbe...
Fall Leo és Strauss...
Közreműködnek:
r. kir. Operaház mű...
iklós, a Városi Szin...
továbbá a m. kir...
lakult zenekar. Fall...
ny — nyitány. Édes...
g dala. Dollárkirály...
A kedves Angusz...
felvonáshoz. Csak...
ok csillag — duett...
uló, dal férfikkal...
ha kezemb kapnék...
dal. Strauss Oszkár...
ládékatoná. Nadina...
relem királya. Csok...
reggel egy puszit...
Közzene. Bécsi női...
duló. Legénybucsu...
kell. Egy vicces...
gódal. A bucsuke...
elzés. időjárásjel...
Fejes-szalonzenekar...
Horváth Gyula cí...
angversenye az Os...

II. és IV. szonátája...
rett.
st. Utána 24-ig tánc...
mofon-jazz. 0.30—...
i vonósnegyes hang...
gyi Pál hegedű...
ésével. Haydn: G...
met dalok. Dvorak...
r vonósnegyesből...
sajkovszkij: D-dur

opera.
nofon.
ték.

Leó: Dollárkirály-

nczene.

8: Tamburica-zene-
Korsakov: Hopikék

nofon. 22.20: Káv-

nofon.

20: Opera

összes esch állomá-

15: Vacsorai zene.

áczene.

gy hangverseny.

era.

: Gerolsteini nagy

Imre: A hollandi

féből. Utána nép-

zene.

erettársulatok. 22:

egujabb

clósak

ényszernélküli bemu-

nden nagyobb város-

Telefon 2-97 szám

Grafologus és

klódóket laká-

Jniu-u.) 12 sz.

XIII évfolyam * szám 80
1930. április 6
Vasárnap
5690 év Niz...

ELLET

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

szarkonkó és kiadóhivatal
Buda Béres L. Fop (v. Brassai-a.) 22
Teljesen 0-71.
Rijelt telolen (nyomda) 107.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre ... 1100 Lst
Félévre ... 600 " "
Negyedévre ... 300 " "
Egy hónapra ... 110 " "
KÖLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy hóra 1 dollár (vagy ennek
megfelelő más pénznem.)
Egy évre 10 dollár.
Hirdetések
tarifa szerinti vétetnek fol,

Stere Constantin tragédiája

Amikor e sorok íródnak, a királyi palotával szemben, a Metropol-kávéház ódon falai között éppen tanácskozási ülnek össze a beszarabiai parlamentek, ezek a hallgatag, befelé élő emberek, akik magukkal hozták a parlamentbe a szikkadt beszarabiai síkságok minden melankóliáját. Talán ebben a pillanatban döntenek afölött, hogy követik-e a számkivetésbe vezérüket, Stere professzort, aki tizenkét évi meddő és tragikus küzdelem után feladta a reményt, hogy mégis sikerül rehabilitálnia magát a vállaira súlyosodó vádak alól. Bárhogyan is döntenek azonban Beszarabia parlamenti képviselői, ez már nem változtathat azon, hogy Stere professzor fölött megkondult a fátum lélekharangja. A bukaresti operában lejátszódtott incidens váratlanul és brüsk módon kettétört a professzor közéleti karrierjét és véget vetett annak a hőrszi küzdelemnek, amelyet ez a páratlanul nagy tudású, kvalitásaiban és hibáiban egyaránt egyedülálló ember egy egész országgal szemben folytatott az érvényesülésért.

Sokan azt mondják, hogy Stere visszavonulása súlyos ballaszttól szabadította meg a nemzeti parasztpártot és ezt a gesztust a kormány nyereségszámláján kell elkönyvelni. Nem akarunk az ügy politikai oldalának analízisébe elmélyedni, — bennünket ebben a pillanatban inkább Stere, az ember érdekel, aki egész életében görög sors-tragédiák főszerepét, az „elbukó hőst” kellett, hogy megjátsza. Annyi azonban bizonyos, hogy a nemzeti parasztpárt elveszítette benne az ország egyik legszélesebb horizontu, legőszintűbb demokrata és legkultúraltabb politikusát. Már karrierjének elindulása sötét, tragikus akkordokkal kezdődött. A román nemzeti eszmét propagálta Beszarabiában. Az Ochraha keze utólrte és Sterét Szibériába deportálták. Hallatlan szenvedések után sikerült megszöknie az olombányak fojtó atmoszférájából. Romániába került. A szociológia professzorává neveztek ki a jasi egyetemre. Barát és ellenfél egyaránt respektálták fölényes tudásáért és Stere előtt a politikai érvényesülés szédületes lehetőségei nyíltak meg...

Kitört a világháború. A román politikuskok két táborra oszlottak. Az egyik — Marghilomannal, Petre Carppal és Sterével az élen a központi hatalmak támogatását kérte, míg a másik csoport, amelynek feje Bratianu Jonel volt — az antanthoz való esatlakozástól remélt a pán-román álmok megvalósulását. A tragikus sorsu Károly király, aki a semlegesség mellett döntött — varatlanul meghalt és két hét múlva a koronatanács Ferdinand király elnöklete alatt az antant mellett döntött. Jött a német offenzíva. Stere meggyőződéséhez híven, Bukarestben maradt a megszállás alatt is. „Lumina” — „A világosság” címen lapot szerkesztett, amelyben a németekkel való meggyőzését követelte. A lap nyomdájában röpiratokat készítettek, amelyekben felszólították a román katonákat, hogy ne harcoljanak a németek ellen, mert azok Románia barátai. Következett a buffai különbéke, amelyet a Marghiloman-kormány kötött meg a központi hatalmakkal. Stere miniszter volt ebben a kormányban és a különbéke után a legmagasabb kitüntést kapta meg. Azt mondják, hogy Bécsben tárgyalásokat folytatott a központi hatalmakkal egy osztrák-magyar-román perszonálunio létrehozásáért, a német eszárfinak jogára alatt — és a jelenlegi román dinasztia detronizálásával. Stere őszintén hitte, hogy ily módon nagyhatalommá emelheti hazáját — hatalmas terveit voltak, amelyeknek keretében — ha sikerül azokat megvalósítan — a legelső helyet foglalta volna el. A sze-

renese kereké megfordult — az antant győzött. Nagyrománia megvalósult és — vae victis! — pusztni kellett azoknak, akiket nem igazolt az idő. A nagy germanofilek: Marghiloman, Petre Carp — visszavonultak, meg is haltak azóta. Sturdza ezredes egy németországi penzióban tengeti nyomoruságos életét. Csak Stere maradt a porondon, csak ő küzdött tizenkét esztendőn keresztül azért, hogy helyrehozhassa végzetes tevédesét... Nagyrománia egyesülése Svaieban érte. Felségértés és hazaárulás miatt megindult ellene az eljárás. Hadbíró-ság elé állították. Stere hazajött — midőn ezt megtudta — és kerte, hogy ítélkezzenek fölötté. Már befejeződött a vizsgálat, midőn Bratianu Jonel magához kérte az ügy aktáit és elzárta azokat, melyen, trezorjának legsötétebb fiókjába. Sterét szabadlábra helyezték. Miért tette ezt Bratianu Jonel? Miért nem volt bátorága páleát törni Stere fölött, ha az csakugyan hazaáruló volt? Sűrű homály borítja ezt a kérdést, amelyről Bratianu Jonel halála után sem lebbent fel a fátyol. Azt mondják, hogy Stere sok mindent tudott arról, ami a

háboruba való beavatkozást megelőzően a királyi udvarban történt. És ahogyan a királydrámák nem egyszer a történelem kifürkészhetetlen misztikus titkai maradnak, úgy fogja örök homály fedni azt is, miért nem merre Bratianu Jonel — Románia teljhatalmú ura a börtön mélyére küldeni a hazaáruló Constantin Sterét. A professzor visszanyerte ugyan szabadságát, de ez a szabadság az ő kínzó Nessus-ingévé lett. Nem tehetett egy lépést sem anélkül, hogy a liberális sajtó körusban ne kiáltotta volna feléje: Áruló! Féktelen ambíciója, érvényesülésre szomjazó temperamentuma minduntalan a közélet premier-plánjába hajszolták, ahol tiz esztendő óta állandóan céltáblája volt a liberális politikuskok, a liberális sajtó legszörnyűbb támadásainak. Tragikus izoláltságában egyedül vette fel a harcot nemcsak ellen feleivel, hanem az országban uralkodó ultrasóvné atmoszférával szemben is. És ha aktív szerepet nem vihett a nyilvánosság előtt — elégtétellel szolgált számára az, hogy a háttérből ő mozgatta a politikai pártok sorsát és nem volt olyan döntő fontosságú esemény, amelynek előkészítésében részt ne vett volna. Károly extrónörökös lemondatásánál őt konzultálták meg Bratianu Jonel és Ferdinand király. Az 1927-es

Stirbey-kormány az ő műve volt, ő volt Mária királyné politikai tanácsadója és oroszlanrésze volt abban, hogy 1928 novemberében a régenstanács menesztette azt a liberális kormányt, amelynek egy Bratianu volt az elnöke. A nemzeti-parasztpárt uralomrajve-telétől remélte, hogy megváltozik az atmoszféra az országban és ő megjelenhetik végre teljes fegyverzetében a nyilvánosság előtt. A liberálisok gondoskodtak róla, hogy ez az utolsó reménye se válhassék valóra. Hiába vetette szemére a liberálisoknak: ha bünsös vagyok, miért nem ítélkeztek fölöttem — és ha nem, miért vádoítottak?! — a kampány tovább folyik ellene kérelhetetlen dühvel. És a bukaresti operában felrobant a legnagyobb akna, amelyet nem is Sterének, hanem a kormánynak szánt a liberális párt. Maniu legmeghíttebb tanácsadója, a közigazgatási törvény szerzője kilépett a nemzeti parasztpártból. A román politikai élet legmarkánsabb figurája vonul vissza a nyilvánosságtól, egy tragikus sorsu, nagyrahivatott emberen teljesedik be a végzet. Lemondása hatalmas kérdőjel árnyékát vetíti nemcsak Bessarabiára, hanem a Maniu-kormány demokratikus programjára is. Kasztner Rezső.

Az angol alsóház megszavazta a halálbüntetés eltörlését a katonai büntető törvénykönyvből

A munkanélküli alap 10 milliós dotációjáról szóló javaslatot tárgyalja az alsóház. Sulyos Anglia gazdasági helyzete

London, április 5. Az alsóház mai éjszakai ülésében 290 szavazattal 135 ellenében eltörlte a hadsereg, haditengerészet és légi flotta büntetőtörvénykönyvből a gyávaság és szökés miatti halálbüntetést. Ezekre a büncselekményekre a jövőben kénszermunka-büntetést fognak kiszabni.

London, április 5. Az alsóház második olvasásban tárgyalta a munkanélküli alap tíz milliós dotációjára vonatkozó kormányjavaslatot. Bondfield munkügyi miniszter a sulyos gazdasági helyzettel okolta meg az újabb igénylés szükségességét s bejelentette, hogy a

munkanélküliek száma az utóbbi héten ismét 67 ezerre emelkedett. Thomas főpeccsétör azt hangoztatta, hogy nem közölhet mindenegyes alsóházi ülésen statisztikai adatokat a munkanélküliek számáról, a gazdasági helyzet sulyos és ezért áldozatokat kell hozni.

Elérkezett a nagy indiai harc előestéje...

Ghandi megérkezett a tengerpartra és ma reggel megkezdi a sólepárolást

A nacionalista vezér elszánt küzdelemre és a drótakadályok lerombolására szólította fel önkénteseit. Az „érinthetetlenek” a kasztrendszer eltörlését követelték Ghanditól

Bombayban a sztrájkoló vasutasok véres ütközetet vívtak a rendőrséggel

London, április 5. Bombayi jelentés szerint Ghandi és zarándokcsapata ma reggel elérte a tengerpartot és hoinap kezdik meg a törvényellenes sólepárolást.

kereste Ghandit és felhívta arra, hogy a törvényellenes sólepárolás előtt szüntessék meg a kasztrendszert, mert ez sokkal nagyobb átka a hindunak, mint az idegen uralom.

toria pályaudvar előterében véres összeütközések voltak a sztrájkoló vasutasok és a rendőrség között. A sztrájkolók megrohmozták az épületet, a munkába állott vasutasokat bántalmazták s a vonatok elindítása elé akadályokat igyekeztek gördíteni. A rendőrség csak fegyverhasználat révén tudta a lehetetlen állapotokat megszüntetni. Harminc sulyos sebesültet szállítottak kórházba.

Ghandi utolsó utszakasza előtt Dandieb felhívta önkénteseinek figyelmét arra, hogy a nemzeti ellenállás mozgalma hoinap kezdődik. Az indiai nacionalista vezér felhatalmazta hibeit arra, hogy ha utjukban drótsövényeket találjanak, melyeket az angolok emelték akadályul elébük, ezeket minden további nélkül rombolják le. Ha az akadályok könnyebben elháríthatók, először szólítsák fel udvariasan a karhatalmat eltávolítására s csak ha erre nem volnának hajlandók, vessék azokat félre az utból. A néhány nappal ezelőtt megalakult forradalomellenes párt kiüldötsége fel-

A tengervízből való lepárolás hoinap kezdődik. Az indiai nacionalista sajtóorgánuk kiemelik, hogy elérkezett a nagy harc előestéje és felszólítják a lakosságot, hogy elszántan induljon a küzdelembe, amely India függetlenségéhez fog elvezetni. London, április 5. Bombayban a Vik-

A pályaudvar épülete és környéke elhagyott esatater képet mutatja. Letépett plakátok darabjai hevernek a földön, a váróterem ablakai és ajtóí szeszeterve és több vasuti kocsai romjai mutatják az elkeseredett harcot. A rendőrséget a pályaudvar közelében megerősítették és a kedélyek lecsillapodásáig most már permanens kettőzött őrszolgálat lesz, hogy a vasut üzeme biztosítható legyen.

Levelek az argentiniai pokolból

Argentínában sokkal vastagabbak a pánccéfalak, amelyek mögötta kenyeret őrzik, mint Európában

Az európai gazdasági krízis Délamerika gazdasági életét is halálosan inficiálta

(Buenos-Aires, április 5. Az Uj Kelet alkalmi levelezőjétől). A vándorlások története egyik legresembebb részlete az emberiség történelmének. A ma létező és tevékenykedő népek közül, akik a földkerekség bizonyos szélességi és hosszúsági fokai között élesen megvont határok keretében élnek, egy sem él származása eredeti földjén.

Tévedés azonban azt hinni, hogy a kontinensek gazdasági és néprajzi, valamint a modern nemzetek kialakulásával az emberek vándorlása véget ért. A mai ember is ép úgy vándorol, mint az ókori, sőt történelemelőtti elődei tettek. — ma is rendszerint azért vesz kezébe vándorbotot, mert azon a helyen, ahová szerencsétlenségére, vagy szerencséjére megszületnie adatott: nem tud többé egzisztenciát teremteni a maga s hozzátartozói számára. Az ilyen embereknek rendszerint nincs jelenük és még kevésbé van jövőjük. Mit tehet tehát? Veszti podgyaszát, maradék pénzét és néhány ezer kilométerrel távolabb próbál szerencsét. Ugy gondolja, hogy családja már úgy sem érheti, hiszen az átelt rossznál rosszabb már úgy sem következhetik.

A csalódás a partraszállással kezdődik

Pedig határozottan csalódik az, aki a fenti elgondolással indul utnak, történetesen — Délamerika felé. Már előre megmondható, hogy az európai pokolnál van még egy borzalmasabb pokol is s ezt Délamerikának nevezik. Közép- és Kelet-Európa „fölsőse vált” néptömegeinek valóságos temetője ez a hatalmas földrész. Erre a felismerésre ugyszólván másnap rájön a kivándorló, aki rálep Délamerika földjére. Látja és meg tudja, hogy pokolba jutott. Azok a pánccéfalak, amelyek mögött azt a bizonyos megváltó kenyérdarabot őrzik, sokkal vastagabb és áthatolhatatlanabbak, mint odahaza. S e pánccéfalakkal szemben gyöngének bizonyul az legizmosabb kar és a legenergikusabb erőfeszítés is.

Amit odahaza Délamerika munkálmunkáira, dus béreirel és olesó megélhetéséről beszélnek, az mind a legendák körébe tartozik.

Az argentinai gazdasági moesár

Legalább Argentínában, ahová sorsom vetett, így van. A munkálmunka, az elhelyezkedési lehetőség itt is csaknem a semmivel egyenlő. A gazdasági krízis — azzal a bizonyos agyonkoptatott kifejezéssel élve — itt is érezteti hatását. De mennyire érezteti! Az a gazdasági csőd, amely valóságos termelési moesárrá alakította át Európát, — ide is elküldötte inficiáló kigözölgéseit. Hogy miként, mi módon? Tudni kell, hogy Argentina agrárállam, amely terményeit Európában helyezi el. Európa azonban épen gazdasági nyomorúsága miatt nem képes nagy mennyiségben átvenni Argentina terményeit, ami szükségyszerűleg lenyomta az argentinai buza és hustermekek árát. Ráadásul az utolsó években a termés is rossz volt Argentínában.

Az itteni lakosság, miután a gazdasági válság következtében szintén valóságos anyagi helyzetbe jutott, teljesen leredukálta igényeit. Az importaderek, akik Északamerikából és Európából szerzik be az ipari cikkeket, mind arról panaszkodnak, hogy nyakukon marad a sok áru. A kereskedelmi forgalom ennek következtében betegesen lecsökken és minden vonalon leépítéshez vezetett. Természeteszerűleg a leépítés nem ment holmi „humanista” körültekintéssel, hanem sietve és kiméletlenül. A munkászekekben egyszerre hihetetlenül nagy lett a kínálat, amit az a néhány gyár és vállalat, amely még él és lélegzik, a lehető legbrutálisabban használt ki — a saját maga javára. Az argentinai munkás ma kényre-kedvre ki van szolgáltatva munkaadóinak. Bármily összeget, amit bér fejében felkínálnak neki, kénytelen elfogadni. S bár a sztrájkok napirenden vannak — ezzel a munkások nem sok élt érnek, mert minden egyes sztrájkoló helyébe három sztrájkoló kinnálja fel egyetlen szomorú vagyonát: munkaerejét.

A kínai kulik „nívóján”

A kikötő, amely valamikor utolsó

mentsvára volt a munkanélküli munkásnak, ma erősen lecsappant forgalmával, már nem képes foglalkoztatni ezeket a szerencsétleneket. Éhes emberek ezerszámra keringenek a kikötő büzös, piszkos környékén, miként hullakörül a legyek. S ha már kínálkozik is valahol valamilyen munka, akkor itt is az európai metódus érvényesül: első sorban a helyi munkásnak adnak munkát, akármilyen alacsony bérért jelenkezik munkára a külföldi. Ma már az a helyzet, hogy a munkára jelentkező munkásoknak oly minimális béreket fizetnek, amelyből még akkor sem tud megélni, ha a kínai kulik életnívójára redukálja igényeit. A kínai kulik pedig, akikkel volt alkalmam a kikötő táján találkozni, úgy élnek, hogy lakásuk nem is bérelnek, hanem egy népes utcát szegélyező fasor oltalma alatt tesznek eleget alvási szükségleteiknek. A hátukat nekítámasztják a fák törzsének, fejüket térdeikre ejtik és éleskamrájukat: a néhány marék rizset — a biztonság kedvéért — magukkal hordozzák.

Ezekben az „örömökben” pedig napi tizenkét órai kemény munka fejében részesülnek. Európai munkás azonban erre nem képes. Hiszen maguk a kínaiak sem sokáig bírják. Ezek is csak addig tartanak ki, amíg összespórolják azt az utiköltséget, amellyel megszökhetnek ebből a földi siralomvölgyből. Mennek vissza Kinába, ahol valamelyik épen divatban lévő tábornok zsoldjában kereshetik meg, mindenesetre kevesebb munkával, a fött rizset, vagy — a lenyakazás örömét.

Humanitás — nyolc napos terminusra

E borzalmak ellenére is meg lehet, sőt meg is kell állapítani, hogy az argentinai hatóságok a szegény kivándorlólal szemben bármily rövid időtartamra is: humanusan bannak. Minden szegény kivándorló számára hatalmas, pár ezer embert befogadó emigrációs szálloda áll rendelkezésére Buenos-Ayresben. Ebben a szállodában példás rend és

tisztaság uralkodik minden zugolyban. Természetesen állandóan telve van utasokkal. Sajnos azonban, a kivándorlók mindössze hét-nyolc napig vehetik igénybe ezt a vendégszeretetet. Úgyes emberek azonban itt is akadnak, akik minden szabályzat ellenére ki tudják jární, hogy nyolc hónapot is itt tölthessenek. Az életük azonban ezekben sem valami tulságosan kellemes. Állandóan remegniük kell amiatt, hogy egyszer megszűnik a hatóságok türelme s a tulságosan igénybevett vendégszeretet egy szép napon végetér. A hosszabb időre megtürttek között legtöbb a magyar földmunkás. Ennek a protekcionáistságnak azonban igen szomorú háttere van. Két évvel ezelőtt munkásokat verbuváltak az Andesek környékén megindult vasúti munkálatokhoz. Pár száz

magyar indult el erre a munkára hazájából. Munka, az volt bőven, annál kevesebb enivaló és ivóvíz. A türelmes magyar munkásoknak végül is kiszáradt a torkuk, legyöngültek és össze-rogytak a baromi munka terhe alatt. A klíma is elviselhetetlen volt számukra. Mit tehettek egyebet: még megmaradt kevés erejükkel nekivágtak a Buenos-Ayres felé vezető utnak és gyalog érkeztek meg a fővárosba. Olyan utat tettek meg gyalog, mint a Bukaresttől Madridig vezető utvonalon hossza. Az argentinai hatóságok érzik, hogy bizonyos kötelezettségeik vannak ezekkel a borzalmasan becsapott emberekkel szemben. És ez magyarázza meg türelmüket.

A többiek azonban nem élvezik ezt a kiváltságot. Amint kikerülnek az emigrációs hotelből, megkezdődik hajszájuk a munka után. Persze, hogy ez a hajszameddő és reménytelen. Amikor azután minden kötél elszakad s a gyomor már nem bírja tovább az éhezést, akkor a szerencsétlen emberek lassan-lassan ráternek a bűnözés ösvényére, hogy végül is a börtönben végezzék hiabavaló erőfeszítéseiket.

Ilyen szomorú akorddal végződik a kivándorlók kilencven százalékának az amerész elhatározása, hogy Délamerikában találja meg a „szerencséjét”.

Munkácsi Márk.

SELECT MOZGO Vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel
matiné előadás keretében bemutatja
SINGING FOOL (Éneklő bolond)
világhírű éneklő és beszélő filmet mélyen leszállított helyárakkal, csakis diákok és gyermekek részére
D. u. előadások kezdete 3, 5, 7 és 9-kor. Kérjük jegyekről idejében gondoskodni. Kassa 10-12-ig.

Az esküdtek fölmentették az indián nőt,

akit Marchand francia festő feleségének meggyilkolása miatt vontak felelősségre

Newyork, április 5. Bufalló városában szenzációs bűnpör fejeződött be, amelyben feltűnésteltető ítéletet hoztak. Lila Immerson indián nőt azzal vádolták, hogy része volt Marchand francia festő feleségének meggyilkolásában. Az eset, amelyről annakidején a lapok részletesen beszámoltak, egész Amerikában nagy feltűnést keltett. Az indián nő ugyanis előbb modellja, később pedig szeretője lett a festőnek, akinek a

felesége rejtélyes körülmények között halt meg. Az indián nőt azzal vádolták meg, hogy egy öreg, szellemileg korlátozott indián nőt bujtatott fel a festő feleségének meggyilkolására.

Az esküdtek verdiktje alapján most az indián nőt fölmentették. A vádlott nőt az ítélet kihirdetése alkalmával nem volt jelen a tárgyalóteremben, mivel néhány nappal ezelőtt tüdőgyulladásra kapott és a kórházban fekszik.

Április 7-12-ig

IVETTE
hét

Figyelje meg kirakatunkat és vásároljon Ivette-mosóselymet, mely a valódi selyem összes tulajdonságaival rendelkezik és

olcsó!

Csak „IVETTE TRAVIS” szegélynyomással valódi, Óvakodjunk utánzatoktól!

A szezon eme nagy divatja kapható CLUJON:

SZABÓ JENŐ
HELLER és MOLNÁR
GRÜNWARD és STEINER
BUZETZKO UTÓDA, KUCK FERDINAND

GUTFRIED ADOLF
„LOUVRE”
BIRÓ ANDOR

Vajda Kolo

A beszarabia nem tudtak k

Cluj-Kolozs Kelet tudósító belügyminiszterre érkezett, doktorrá avat niszter kolozs valón rávilá tikai válság esenedettek kat nyugodta a fővárosban.

Vai tor

A kolozsva deklódok nag meg az avat Déli 12 órak egyetem taná Sándor dr. az erdélyi ro kai élet szá jelent meg a doktorráavat a belügymin és tisztelőné válása alkalm adtak használtuk láljuk a bel helyzetre vo szelid mosol sorsára és sünket. Kijé atmoszféra latkozatok t

— Mi iga a reggel e a belügymü ügyi tárcát

— Ha ha választotta ugy most n

Arra a mértékben zetet az ut litikai esem dotta a bel

— Meg f a kormány zom, hogy ter. Erre e Valér min A követl oktatásügy — Ki le

— En is

T
Mere
D A M

Vajda belügyminiszter Kolozsváron nyilatkozott az Uj Keletnek

a belpolitikai helyzetről és kijelentette, hogy a kormány szilárdan áll a helyén

A beszarabiai képviselők és szenátorok tegnapi értekezletükön, nem tudtak közös álláspontra jutni Stere lemondásának kérdésében

Cluj-Kolozsvár, április 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Vajda Sándor dr. belügyminiszter ma reggel Kolozsvárra érkezett, hogy résztvegyen fiának doktorrá avatási ünnepén. A belügyminiszter kolozsvári látogatása nyilvánvalóan rávilágított arra, hogy a politikai válság hullámai Bukarestben elcsendesedtek és hogy a válságos napokat nyugodtabb atmoszféra váltotta fel a fővárosban.

Vajda miniszter fiának doktorráavatásán

A kolozsvári egyetem auláját az érdeklődők nagyszámu tábora töltötte meg az avatási ünnepség alkalmából. Déli 12 órakor lépett a terembe az egyetem tanácsa, mögöttük pedig Vajda Sándor dr. belügyminiszterrel az élen az erdélyi román társadalom és a politikai élet számos kimagasló egyénisége jelent meg az egyetem aulájában. A doktorráavatás ünnepélyes aktsusa után a belügyminiszter körülvette híveinek és tisztelőinek serege és fiának promóválása alkalmából szerencsekívánataiknak adtak kifejezést. Ezt az alkalmat használtuk fel arra, hogy meginterpelláljuk a belügyminisztert a politikai helyzetre vonatkozólag. Vajda Sándor szelid mosolyjal kerülte el a kormány sorsára és jövőjére vonatkozó kérdéseket. Kijelentette, hogy ez a feszült atmoszféra nem alkalmas politikai nyilatkozatok tételére.

„Ha hadügyminiszter volnék, úgy ma nem volnék itt!”

— Mi igaz abból a verzióból, amely ma reggel elterjedt az országban, hogy a belügyminiszter ur veszi át a hadügyi tárcát?

— Ha hadügyminiszter volnék, válaszolta Vajda belügyminiszter, úgy most nem lennék itt.

— Arra a kérdésemre, hogy milyen mértékben érintették a kormány helyzetét az utóbbi napokban lezajlott politikai események, a következőket mondotta a belügyminiszter:

— Meg fogya bár, de törve nem áll a kormány a hazán. Ismét hangsúlyozom, hogy nem vagyok hadügyminiszter. Erre egyébként tanum Moldovan Valér miniszter ur is.

A következő kérdéssel tehát a közoktatásügyi alminiszterhez fordultunk: — Ki lesz a hadügyminiszter?

A helyzet megoldásának kulcsa a miniszterelnök kezében van

— En is hallottam arról a verzióról,

— mondotta Moldovan Valér dr., mely szerint Vajda belügyminisztert személték ki a hadügyminisztérium élére, ezt azonban valószínűtlennek tartom. A

Az antiszemita diákmozgalomról és a kormány demokratikus hitvallásáról beszélt a belügyminiszter a Chemarea gyűlésén

Este hét órakor ünnepelte meg a Chemarea, a nemzeti parasztpárti ifjúsági szervezett fennállásának 4 éves jubileumát, a párt Ferdinand-uti klubhelyiségében. Az ünnepélyen megjelentek többek között Vajda Sándor belügyminiszter és Valer Moldovanu kultuszminisztériumi államtitkár is. Dr. Viorel Tilea, kamarai képviselő, nyitotta meg az ülést, majd dr. Popa vármegyei prefektus ismertette lendületes beszédében a Chemarea történetét. Moldovanu miniszter beszéde után Vajda Sándor emelkedett szólásra. A belügyminiszter hatalmas beszédében tett megleghangú hitvallást a demokrácia mellett és felémelte szavát a reakciós és fascista áramlatok ellen, amelyekkel egyes politikai pártok meg akarják mészélni az ifjúság lelket.

— Midőn egyszer ellenzéki gyűlést tartottunk Galaccon, — mondotta — néhány fiatalember felbeszakította Mihalachét és elkezdtek kiabálni: Le a zsidókkal! A fiatalberek megkapták a magukét, de akkor különösen meggyőződtem, hogy az egész egyetemi antiszemita mozgalmat a mi ellenfeleink inszenálták, hogy megakadályozzák a nemzeti parasztpárt érvényesülését. A gyűléseinkkel egyidőben rendeztek botrányokat, ablakokat vertek be és inzultáltak néhány zsidó járókelőt, hogy azután minket is szuronyok közé foghassanak. És midőn láttuk, hogy az egész diákszerveztekre kiterjed ez a mozgalom, hogy fiatalberek angazsálják magukat az antiszemitizmus meddő harcába, azt kérdeztük: Miért és kiért harcolunk mi, ha ez az utánunk következő generáció arculata?

A belügyminiszter ezután rámutatott arra, hogy az ifjúság tévelygéseivel szemben a „Chemarea” megindulása a nemzeti ösztön reakcióját jelentette. Kikelt azok ellen, akik a fascizmust hirdetik, holott a román társadalom rétegződése folytán csak a demokráciában található meg. Ha Mussolini Romániába jönne, egész biztosan lehurrogna a második nap — mondotta Vajda, majd a francia forradalom korszakalkotó jelentőségét ismertette a szabadságjogok kivívásában.

— Ha ez a forradalom nem lett volna, úgy mi még ma is jobbágyságban

helyzet kulcsa ebben a pillanatban kizárólag Maniu miniszterelnök kezében van és egyikünk sem tudhatja, hogyan fog dönteni a miniszterelnök ebben a

és sötétségben élhetnének — mondotta — Vajda. A belügyminiszter kifejtette ezután, hogy a nemzeti parasztpárt a demokrácia alapján áll és ettől a programjától el nem fog térni. Csak a demokrácia hozhatja meg a boldogulást Románia számára, az, hogy az ország

A kormány gyökeres átszervezése a kivezető ut a belpolitikai káoszról

Bucuresti-Bukarest, április 5. A nemzeti parasztpárthoz közel álló lapok, különösen a „Facla”, azt hangoztatják, hogy a belpolitikai káoszról az egyedüli kivezető ut az volna, ha a miniszterelnök a kormány gyökeres átszervezését hajtaná végre. Ezzel az aktuális sikerülne helyre állítani a párt egységét és a kormány tekintélyét és erős kézzel vehetnének fel a harcot a kívülről való támadásokkal szemben. Nincs kizárva hogy az átszervezést a legközelebbi időben végrehajtsák. Ebben az esetben Popovici feltétel nélkül belépne a kormányba és megkapná a belügyi tár-

Cihosky azért mondott le, mert a Stere melletti szimpátia tüntetést előre megterveztek

A lapok egyébként még mindig foglalkoznak Cihosky hadügyminiszter lemondásának körülményeivel. A legújabb verziók szerint Cihosky hadügyminiszter nyomban azután, hogy az operában Stere személye mellett tüntettek, kijelentette, hogy huszonnégy órában belül el fogja hagyni az állását, mert ez a tüntetés az ő intenciói ellenére előre lett megtervezve azzal a céllal, hogy Sterét rehabilitálják. Mint-

kérdésben. Véleményem szerint katonai személyiség fogja átvenni a hadügyi tárcát. Erősen latba esik Condescu tábornok, a királyi udvar katonai parancsnokának kinevezéséről felmerült kombináció.

Az interjú ezzel végetért. Az ünnepi hangulat megakadályozta, hogy az érdekesnek induló beszélgetést tovább folytassuk, annál is inkább, mert Moldovan miniszter is a Vaidának gratulálók sorába lépett.

minden polgárának biztosítsuk, hogy szavazata révén résztvegyen az állam sorsának irányításában.

Vajda felhívta végül az ifjúságot, hogy ne hagyja magát elbódítani feleselőlten emberek üres doktrínáitól és demagóg fáizsaitól.

cát. Vajda vagy a külügyi tárcát venné át, vagy a hadügyit. Ha a külügyi tárcát venné át, akkor Condescu tábornok lenne a hadügyminiszter. Mironescu jelenlegi külügyminiszter pedig Costachescu-t átvinné a közoktatásügyi tárcá vezetését. Minden valószínűség szerint helyet kapna a kormányban Pop Csicsó és Ioanicescu is. Moldovan beszarabiai tartományi főnök állására pedig Camarasescut és Grigore Gafencu közlekedésügyi államtitkárt kombinálják, de az sincs kizárva, hogy Bogos képviselő kerül erre a tisztségre.

hogy ő nem azonosítja magát Stere rehabilitálásának gondolatával, ennek kénytelen lenni a konzekvenciáit. A hadügyi tárcá vezetését kifejezetten a régenstanács kívánságára vette át és most a régenstanács rendelkezésére bocsátotta. Amikor Prezan tábornokkal közölte a lemondást, Prezan könnyekig meghatva gratulált és jelentette ki, örvend annak, hogy akadnak még karakterek.

Három irányban oszlott meg a beszarabiai parlamenterek álláspontja

Bucuresti-Bukarest, április 5. A főváros politikai életének érdeklődése ma delután oszlatlanul ama heven beszarabiai képviselő és szenátor felé fordult, akik a Metropol szállodában összejöttek, hogy a beszarabiai parlamenti csoportnak álláspontját leszögezzék. Érthető, hogy a beszarabiai parlamenterek határozatát rendkívüli érdeklődés előzi meg. Ebben a feszült atmoszférában állt össze a minisztertanács is, amelynek hivatalos programján a lekbértörvény szerepelt ugyan, de természetesen foglalkoztak azon a politikai helyzettel is. Alighogy a beszarabiai parlamenterek értekezlete megkezdődött, már is különböző hírek szivárogtak ki arról. A beavatottak arról tudták, hogy a hetven képviselő és szenátor véleménye háromfelé oszlott meg. A legkisebb azoknak a száma, akik nem akarnak szolidaritást vállalni Sterevel, hanem a kormánnyal való teljes összhangot keresik, mert attól tartanak, hogy ha külön

utakra indulnak, úgy egy választás esetén nem fognak tudni újra bekerülni a parlamentbe. Egy másik csoportja a beszarabiai képviselőknek, amely mintegy husz-huszonöt tagot számlál, határozatlan s nem precizizozta álláspontját. A parlamenterek nagyobbik fele tüzőn-vízen keresztül kitart Stere mellett és azt hangoztatja, hogy külön beszarabiai parasztpártot kell alakítani, amelyhez egész biztosan hozzácsatlanakozna három-négy moldovai képviselő is. Pan Halippát mindegyik csoport megkörnyékezte, ő azonban kijelentette, hogy feltétlenül aláveti magát a többség határozatának. A döntéstől függ egyébként nemcsak a Stere-ügy kimenetele, de Moldovan beszarabiai tartományi igazgató sorsa is.

Az ülés legnagyobb részét az a vita töltötte ki, vajjon nyit, vagy titkos szavazással döntsenek-e a napirendre kerülő kérdésekben.

Stere tragikus lemondó levele

Bucuresti-Bukarest, április 5. Nem minden érdekesség nélkül való az a levél, amelyben Stere bejelentette a nemzeti parasztpártból való kilépését. Stere április 4-iki dátummal a következő levelet intézte Maniu Gyula miniszterelnökhöz:

„Mélyen tisztelt elnök ur!

Egyike vagyok azoknak, akik részt vettek a nemzeti parasztpárt megalapításában, akik előkészítették előbb a regáti és beszarabiai parasztpárt, majd a nemzeti párt és parasztpárt fúzióját. Tulzás nélkül mondhatom, hogy ami a párt strukturájának kiépítése terén az utóbbi években történt, az nagyrészt az én iniciatívámnak és akcióimnak köszönhető.

Sokat dolgoztam a fuzionált párt programjának körvonalozásában, valamint a nemzeti parasztpárt ideológiájának nemzeti és szociális irányokban

való elmélyítésén. Mindig büszke leszek arra a szerepre, amelyet a nemzeti parasztpárt vezetőségében betöltöttem úgy az ellenzéki harcok során, mint a párt uralomra jutása után a szabadság és legalitás helyreállítása terén.

„Sokszor tartottam vissza a pártól létes lépésektől”

Senki sem tudhatja jobban, mint én, elnök ur, hogy úgy az ellenzéken, mint a kormányon hányszor léptem közbe, hogy visszatartsam a pártot a téves lépésektől. Nekem sohasem lehet indifferens a pártnak és annak a kormánynak a sorsa, amely ebből a pártból került az ország élére.

Szerencsétlenségre, mióta kormányra jutott a párt, sok olyan lépés történt, amely a párt alapelveitől való eltérést jelent. A magam részéről mindig alkalmat kerestem, hogy ezeket az elté-

Folytatás a 4. oldalán

erre a munkára hazá- volt bőven, annál ke- és ivóvíz. A türelmes soknak végül is kiszá- legyongültek és össze- munka terhe alatt. A tetetlen volt számukra. ebet: még megmaradt nekivágtak a Buenos- to utnak és gyalog ér- árosba. Olyan utat tet- g, mint a Bukaresttől utvonali hossza. Az ar- gok érzik, hogy bizo- geik vannak ezekkel a sapott emberekkel szem- arazza meg türelmüket. ban nem élvezik ezt a nt kikerülnek ez emig- megkezdődik hajszájuk- ersze, hogy ez a hajszá- ytelen. Amikor azután zakad s a gyomor már b az éhezést, akkor a berek lassan-lassan rá- ösvényére, hogy végül égezzék hiabavaló erő.

akorddal végződik a heven százelekának az a sása, hogy Délameri- eg a „szerencsésjét”. Munkácsi Márk.

10 órai kezdettel etében bemutatja b boldond) állított helyarak-

oskodni. Kassa 10-12-ig.

tettek

vilkolása miatt

s körülmények között lián nót azzal vádolták reg, szellemileg korlá- ujtatott fel a festő fe- ilkolására. erdiktje alapján most lmentették. A vádolt edetése alkalmával nem gyalóteremben, mivel ezelőtt tüdőgyulladás ázban fekszik.

TE

A 19-ik század egyik leghatalmasabb regényalkotása

Tökéletes férfi

Merodith klasszikus regénye DANTE - KIADÁS

Körülbelül 800 oldalas két kötet füzve Lei 360.— félbörkötés Lei 450.— minden könyvesboltban

a legtokéletesebb gép mellékkocsi használatra

Kérjen katalógust és részletfizetési feltételeket a képviselőitől:

ELECTRON
TEMESVÁR

Stere tragikus lemondó levele

Folytatás a 3 oldalról

réseket az ön tudomására hoztam azzal, hogy azok nem felelnek meg a demokratikus elveknek és ellentétben állnak a nemzeti parasztpárt ideológiájával. Eppen ezeknek az eltévelyedéseknek a révén alakult ki egy olyan atmoszféra, amely lehetővé tette annak az éles ellenzéki kampánynak a megindítását, amely az ön kormányát igen nehéz helyzetbe sodorta.

„En nem vállalhatom a felelősséget a következményekért

Bármilyen legyen az a megoldás, amelyet ön választ, én nem vállalhatom a felelősséget a következményekért. Ön nagyon jól tudja, hogy az operai incidens nem volt egyéb, mint ürügy a kormány elleni támadásra. Annak ellenére tehát, hogy legjobb meggyőződésem szerint semmi részem nincsen abban, hogy a kormány ebbe a nehézségbe jutott, kötelességemnek tartom a pártból való kilépésem önkéntes bejelentését. Ezzel a távozással, úgy hiszem, szolgálatot teszek a pártnak, amely a szívemhez nőtt. Remélem, hogy kilépésem folytán sokkal energikusabban és dicsőségteljesebben fogja tudni a kormány az ellenzékkel szemben folytatott harcát megvívni, olyan dicsőségesen, mint amilyen az a harc volt, amelyet ellenzéki sorban együtt folytattunk.

Lemondásom nem jelent áldozatot

Ezen okok miatt, annak ellenére, hogy ön határozottan kijelentette, hogy nem kívánja a pártból való kilépésem, kérem, fogadja el a lemondásomat és közölje azt a párt illetékes fórumával, annál is inkább, mert semmilyen körülmények között nem fogom azt visszavonni.

Az én lemondásom az én személyes szempontból nem jelent áldozatot. Ellenkezőleg, elháríthatatlan kötelességet teljesítettem ezzel saját lelkiismeretemmel szemben, azzal a lelkiismerettel szemben, amely mindig megmutatta nekem a leghelyesebb lépést, amelyet tennem kell.

Fogadja el a legközelebbi tisztelem és barátságom kifejezését.

Constantin Stere

Stere levele rendkívül mély hatást váltott ki politikai körökben

A „TACAMUL“
ezüstárnyárban készült minden darab evőeszköz és díszáru ezen a díjnyel van ellátva. 30-45 finomság.
„Tacumul“ ezüstárnyár Cluj, str. N. Iorga 11 a

של פסח
Husvétii fűszerárut és italokat legelőnyösebben vásárolhat
SPÉTER MÓZESNÉL
Piata M. Viteazul (v. Széchenyi-tér) 12.
Villanyerőre berendezett kávépergő és daráló

A Shaw bizottság jelentésének szövege

Sajnáljuk, hogy fájdalmat okoztak a lefegyverzett negyvenegy önkéntes zsidó rendőrnek

de meg kell állapítsuk, hogy a zsidók lefegyverzése az össz-lakosság érdekében történt és Luke jóhiszeműen járt el

Cluj-Kolozsvár, április 5. (Az Uj Kelet tud.) Az Uj Kelet legutóbbi száma bőséges kivonatokban ismertették a Palesztinába kiküldött angol vizsgálóbizottság jelentését és Snell munkaspárti képviselőnek a jelentéshez csatolt külön-véleményét. A Shaw-bizottság jelentésének szövege csak most áll rendelkezésünkre és szükségesnek tartjuk azt folytatásokban, tel-

jes terjedelmében közölni, annál is inkább, mert a jelentés alapján indult meg máris az angol alsóházban a Palesztina-vita és a legközelebbi jövőben úgy az angol, mint a zsidó politikai életben sűrűn fog hivatkozásra történni a dokumentumra.

A Shaw-bizottság jelentése így hangzik:

Zsidók elleni merénylet volt a zavargás

Az augusztus 23-ikán Jeruzsálemben kitört zavargás elejétől kezdve arabok támadása volt zsidók ellen és ez a támadás nem leli semmiképpen sem magyarázatát zsidók által esetleg régebben elkövetett gyilkosságokban. A zavargások nem egyszerre robbantak ki Palesztina minden részében, hanem a fővárostól terjedtek napokon át, egészen távolfekvő városokba és néhány olyan kerületbe, ahol csak faluk vannak. A zavargások rosszindulatú merényletek voltak az arabok részéről a zsidók ellen, olyan támadások voltak ezek, amelyek a zsidó tulajdonnak féktelen széjjelrombolása kísért. A zsidó közösségnek Hebronban való általános lemeszárlását csak nagy nehezen lehetett elhárítani. Néhány esetben a zsidók is megtámadtak arabokat és széjjelromboltak arab vagyont. Ezek a támadásokat, noha nem lehet őket meenteni, legtöbb esetben mégis megtorlások voltak olyan terrorisztikus eseményekért, amelyeket az arabok követtek el ama helyiségek szomszédságában, ahonnan a zsidó támadások kiindultak.

Véleményünk, amelyet majdnem minden tanuvalomás alátámaszt, az hogy a zavargások kitörése nem viselte magán az angol fennhatóság elleni lázadás bélyegét és ilyen természetű zavargásokra nem is készültek.

Hogyan viselkedett a mufti

Nem lehetett megállapítani, hogy a mufti eselekedeteiben az a motívum vezetett volna, hogy biztosítsa, mint a legfőbb muzulmán tanács elnöke, pozícióját. Amennyire meg tudjuk ítélni, a muftinak nem volt oka arra a feltételezésre, hogy főpapi pozíciója bármilyen módon veszélyeztetve lenne. Am abban a szerepében, amelyet a muzulmán szenthelyek védelmére alakított társaságok megszervezésében és e munka elősegítésében játszott, a muftit két kívánság betolyásolta: egyrészt, hogy a zsidókat bosszantsa és hogy a Szentfal körüli vitában mozgósítsa a zsidók ellen a muzulmán közvéleményt. Nem állott szándékában ezt a vallásos hadjáratot kihasználni nyugtalanságok felidézésére. Amennyiben azonban a mozgalom, amelyet ő kellett életre keltetni, hatalmát fogya egy nem épen jelentéktelen tényezőjévé lett ama eseményeknek, amelyek a zavargások kiteréséhez vezettek, amennyiben a mufti ép úgy, mint sokan mások, akik közvetlenül, vagy közvetve juttattak a palesztinai közvéleményre, a felelősség egyrészt viselni tartozik.

Hogyan akart a mufti a zsidóknak kellemelekedni

Azok az új szokások, amelyeket a muzulmán vallási hatóságok — amelyek vezetője a mufti — a Szentfal közelében bevezettek, egyfelől azzal a céllal történtek, hogy a zsidóknak kellemelekedjenek, másfelől, hogy kihangsúlyozzák a muzulmán tulajdonjogot a Szentfalra, a következő és a környező telkekre. Nincs bizonyíték arra nézve, hogy a mufti felhívást intézett volna a palesztinai muzulmánokhoz, hogy augusztus 23-ikán jöjjenek Jeruzsálemba és nem lehetett megállapítani összefüggést a mufti és ama emberek eseményei között, akikről köztudomásu, vagy akiről tudni véljük, hogy agítációval és lázítással foglalkoztak. Akkor a zavargások kitörték, a mufti

ti a kormánnyal együtt a béke helyreállításán dolgozott és igyekezett a zavargások kiterjedését megakadályozni.

Az arab exekutívól sem lehetett beigazolni, hogy megszervezte volna a zavargásokat

A palesztinai arab exekutív ellen emelt vádak, mintha az exekutive tervezte volna ki és szervezte volna meg a zavargásokat, nem voltak megállapíthatók. Ezeket a vádakokat, ha az augusztus 23-iki és az azt követő napok eseményeit vizsgáljuk, nem találjuk bebizonyítottak. Az a vád, hogy a palesztinai arab exekutív, mint testület jól megfontoltan lázított volna zavargások előidézésére, nem állja meg helyét, de kevés kételevél van afelől, hogy az exekutív néhány választója a tudatlan arab lakosság között propaganda hadjáratot indított azzal a szándékkal, hogy ezeket az elemeket fel-láztassa.

Valószínű bár — egyetlen esetet kivéve — nincs bizonyíték arra, hogy az arab exekutív néhány tagja a faji gyűlöletet kiélezte, amikor a zavargások megkezdődtek. A zavargást megelőző héten felszólítást kaptak, hogy híveiket nyilvánosan és hangsúlyozottan figyelmeztették, hogy a jog és rend oldalán álljanak és ne féktelenkedjenek. Ők azonban ezt elhárították és ezzel egy a mufti, mint a palesztinai arab exekutív rosszaságát érdemelnek.

Miért nem kellett lefegyverezni a zsidókat

Luke urat sem érheti gáncs amiért augusztus 23-ika előtt nem vont össze a szomszédos országokból fegyveres erősiéseket. Ha erre a kérdésre tapasztalataink során visszanézünk, úgy hisszük, hogy a viszonyokban indokolt övintézkedési rendszabály lett volna, ha Luke ur a csapatokat a zavargások kirobbanását megelőző napon Palesztina valamelyik megfelelő helyén mozgósította volna. Azt azonban nem hisszük, hogy azért, mert Luke ur ezt nem eselekedte, komoly kritika érheti. Mi helyeselnénk Luke ur eljárását abban, hogy nem lefegyverezte fel ama zsidókat, akik szolgálataikat felajánlották. Meg vagyunk róla győződve, hogy amikor elhatározta a negyvenegy önkéntes zsidó rendőr lefegyverzését, akkor a reábizott lakosság érdekében fogadta meg a katonai tanácsot és saját, előítélettől mentes meggyőződésére hallgatott. Az ő meggyőződése, valamint polgári tanácsadóinak véleménye az volt, hogy a zsidók lefegyverzése, az arabok ösztöneit még jobban felkorbácsolná és még több zsidó életét és vagyonbiztonságát veszélyeztetné, mint amennyi védelmet az önkéntes rendőrök lefegyverzése nyújthatott volna. Másik meggyőződése az volt, hogy a zsidók lefegyverzése a szomszédos arab országok lakosságát is komolyan felháborította volna és bizonyára ez országokból arab beföréstől kellett volna tartani. Egy azonban bizonyos, hogy azok a zsidó önkéntes rendőrök, akiket leszerelték, tiszteletreméltó jöhrű egyének, korrektek és becsületesek, akiket a Palesztina-kormány a korona nevében a legkritikusabb momentumokban is megbízható módon igénybevehettek volna. Szó sem lehet arról, hogy az ilyen emberek a faji konfliktusban pártosan viselkedtek vagy illegális szerepet vállaltak volna.

I. KÖZLEMÉNY

„A zsidók lefegyverzése az ország össz-lakosságának érdekében történt”

Ha ezt tekintetbe vesszük, akkor meg kell állapítanunk azt is, hogy a zsidók lefegyverzése az ország lakosságának érdekében történt. Meg vagyunk róla győződve, hogy Luke ur gondolt az ország bonyodalmakra, amelyek elhárítására nyomán támadhattak és ő maga jelentette ki, hogy milyen kellemelelemből érintette ez az elhatározása, hogy nem engedte az önkéntes zsidó rendőrök lefegyverzését. Mi magunk is sajnáljuk, hogy fájdalmat okoztak a negyvenegy önkéntes rendőrnek és a zsidóknak. Am gondos és szentíelen vizsgálót után nem utasíthatjuk vissza egy olyan embernek az ítéletét, aki az akkor uralkodó súlyos viszonyok között úgy határozott, hogy saját meggyőződése, valamint fölöttes katonai tanácsadójának véleménye szerint leginkább volt alkalmas arra, hogy biztosítsa Palesztina összes lakóinak életét és vagyonát. (Folytatjuk.)

Iorga hazaérkezett Bukarestbe

Bucuresti-Bukarest, április 5. Iorga professzor ma hazaérkezett nagy amerikai és európai körutjáról. A professzort az állomásán párthívei és tisztelői várták, akiknek nagy lelkesedéssel beszéltek amerikai és olaszországi tapasztalatairól, különösen az amerikai román zsidóság hazafias érzelmeiről és meleg vendégszeretetről. Természetesen nyomban politikára terelődött a beszélgetés, amelynek során Iorga rendkívül szavanyikusan formulázta meg véleményét és kijelentette, hogy azok a „marhák”, akik Steret ünnepezték, megbocsáthatatlan vétkeket követtek el. Cíhoskynak teljes igaza volt, hogy lemondott, mert Stere nem egyéb, mint egy „rihatka”, akit le kell kaparni az ország közéletéről. A véleményét egyébként majd a kamarában fogja elmondani erről a dologról és nem mondhat egyebet, csak annyit: eljének a generálisok, akik tudták, hogy mit eselekszenek! Iorga az egybegyűlt újságíróknak kijelentette, hogy interjú a lapok részére nem ad, haragszik az újságokra, hogy olyan keveset foglalkoztak amerikai és olaszországi útjának részleteivel.

A bolgár király inkognitóban vezette a Várna-Szofia közötti vasútvonalon az egyik gyorsvonatot. Szofia-ból jelentik: A Várna-Szofia vasútvonalon haladó egyik gyorsvonatot tegnap Boris király maga vezette inkognitóban. Plevna állomásra a vonat két perc késéssel érkezett be, mire az állomásfőnök a mozdonyvezetőt a késésért felelősségre vonta. A király még akkor sem vetette le inkognitóját és az állomásfőnök csak órák múlva tudta meg, hogy a királyt vonta felelősségre.

Az „Európa” óriásgőzös visszatért Brémába. Berlinből jelentik: Az „Európa” óriásgőzös, amely eddig a világ legnagyobb hajója, tegnap délután két órakor befutott a brémerhafeni kikötőbe. Az „Európa” tudvalegőleg néhány héttel ezelőtt készült el és körülbelül nyolc nappal ezelőtt ment Amerikába. Első útján világrekordot ért el az óceáni gyorshajózás terén.

A nyomor áldozatai. Berlinből jelentik: Regensburgban egy asszony nyomora miatt világitógázzal megölte három kis gyermekét s aztán ő maga is öngyilkosságot követett el.

Revolveres merénylet a törvényszéki teremben. Párisból jelentik: A párisi törvényszék egyik tárgyalóteremében ma délután a tárgyalást vezető elnök ellen egy magát Anghelcsunak nevező ember revolveres merényletet követett el. A golyók célt tévesztettek. Az exaltáltnak látszó merénylőt általmatlanná tették és átadták a rendőrségnek.

Hata

A Banca M csak másfé

Cluj-Kolozsvár let tudósítóját vári Fötéren. Koli látványhat óra előtt tak fel a Fötéren, a Szentekán lévő Stattejen s a megnézték, miként pillanatra a Banca Marmomeletes palotolyan gyorsasáre az emberek felocsudtak, m az egész tetőz ki mindenki — Tüzlötöké

Közben a S datára ébredte egy fejük föl épületben ké eszeveszett ide dött s a négyz kockái remült, verték vissza, balta azt, ami természetesen hogy butorokat holnikat ebbert hessen menteni

A Marmoros egy része még és első dolguk tonságba helyezt. Az után kint szinjáték nézők zsufolva volt e vek egyre erősz felé, a kora tav szört már az iz fejére, de a tüze hol. A Fötér n oltóságot keresi már, leeg az eg A várakozás söt másodpercet A Status-palota borított kupolájá óriási fáklja, a gy hangzik, m közeledő pergőtű gerenda recsen levegőt. Közben több méreteket hinti az egész Fötégo zsarátnokok

A tüzlötöké helyszínen.

Most már min ladgál fel és alá ket tordelik és n mezőkön is páni Minden szem a felé szegződik, a fel kell vonulnia

A tüzlötöké kaja

Közel tizenöt p kozás után felhat talmas, vörös ar rangjelzése. Mos utánban robnog oltóság gőzfeske lészlámban. Meg kiseri a tüzlötök feskendő hatalm tás alatt nyulik Bank palotájának másik pillanatban bator tüzlötö kap redet tetőzetten és emel ki egy-egy hogy lábát megv son. Izgalmas pil tüz már az Erdé tetőzetét nyaldosta

Rövid pár per apparátus munká A feladat nyilván ni a tüzet és meg többi épületekre egyik gőzfeskend csi fronton hely másikat pedig a vizsugarak megke nyegető lángteng orát tartott ez az egyre makacsabb s

Anyának, babának kedvence a HÖFER hintőpor, krem és szappan

Hatalmas tűz pusztította el az egyik főtéri Status-palota tetőzetét

A Banca Marmorosch Blánk fölötti kétemeletes palota egész tetőzete leégett. A hatalmas tüzet csak másfél órai megfeszített munkával sikerült lokalizálni. Emberéletben nem esett kár. Ma lesz a hatósági vizsgálat a tűz okának kiderítésére. Oriási a kár

Cluj-Kolozsvár, április 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután a kolozsvári Fötéren korzózó közönségnek a palota látványban volt része. Valamivel hat óra előtt hirtelen lángnyelvek csaptak fel a Fötér egyik legszebb házának, a Szentegyház-utca és Fötér sarkán lévő Status-paloták egyikének tetőzetére, a megrémült járókelők riadtna néztek, miként harapózik el pillanatról pillanatra a tűz az egész tetőzeten. A Banca Marmorosch Blánk feletti kétemeletes palota gyulladt ki s a tűz olyan gyorsasággal terjedt el, hogy mire az emberek első meglepetésükből felocsudtak, már izzó lángtenger volt az egész tetőzet. Önkéntelenül szakadt ki mindenkiből a kiáltás:
— Tűzoltókért! Tűzoltókért!

Kitör a pánik

Közben a Status-palota lakói is tudatára ébredtek a szörnyű valóságának, hogy fejük fölött ég a ház és az egész épületben kétségbeesett, pánikszerű, eszevesztett ide-oda szaladgálás kezdődött s a négyzetes bérházudvar kökökái rémült jajszóval hangzottak fel. Mindenki menteni próbálta azt, ami a legdrágább neki. Arra természetesen gondolni sem lehetett, hogy butorokat és egyéb értékes, nehéz hobbikat ebben a zűrzavarban ki lehessen menteni az égő házból.

Mentik a Marmorosch Bank értékeit

A Marmorosch Bank tisztviselőinek egy része még a bankban tartózkodott és első dolguk volt a bank értékeit biztonságba helyezni.

Az utcán kint egyre nőtt a borzalmas színtételek nézőközönsége. A Fötér már zsúfolva volt emberekkel, a lángnyelvek egyre erőszakosabban törtek az ég felé, a kora tavaszi szél sűrű hamuesőt szórt már az izgatottan bémésködők fejére, de a tűzoltók még nincsenek sehol. A Fötér minden telefonja a tűzoltóságot keresi: Az istenért, jöjjenek már, leég az egész Fötér!

A várakozás izgatott, nehéz percei, sőt másodpercei is óráknak tűnnek fel. A Status-palota monumentális fémleborított kupolája úgy lánghol, mint egy óriási fátyla, a tetőcserepek pattogása úgy hangzik, mint egy távoli, de egyre közeledő pergőtűz s csakhamar egy-egy gerenda recsenése hasítja keresztül a levegőt. Közben a szél egyre fenyegetőbb méreteket ölt, amely sűrűn telehinti az egész Fötéret hamuval és apró égő zsarátokkal.

Várják a tűzoltókat

A tűzoltók még mindig nincsenek a helyszínen.

Most már mindenki izgatottan szaladgál fel és alá. Az emberek a kezüket tördelik és még a legérdektelenebb nézők is páni félelem vesz erőt.

Minden szem a Kossuth Lajos-utca felé szegeződik, ahonnan a tűzoltóknak fel kell vonulniuk.

A tűzoltóság heroikus munkája

Közel tizenöt pernyi izgalmas várakozás után felhangzik a tűzoltóság hatalmas, vörös autóféskendőjének hangjelzése. Most már gyors egymásutánban robognak fel a kolozsvári tűzoltóság gőzféskendői és egyéb tűzoltó felszerelése és a tűzoltóegység teljes létszámban. Megkönnyebbült sóhajtas kísér a tűzoltók megjelenését. A gőzféskendő hatalmas letrája szempillantás alatt nyulik a szomszédos Erdélyi Bank palotájának felső pereméig s a másik pillanatban már egy fúrge és bátor tűzoltó kapaszkodik felfelé a meredek tetőzeten és macskaugassal emel ki egy-egy cserepet a tetőzetből, hogy lábát megvetve tovább kuszhasson. Izgalmas pillanatok ezek, mert a tűz már az Erdélyi Bank épületének tetőzetét nyalosta.

Rövid pár perc alatt az egész tűzoltó apparátus munkában van.

A feladat nyilvánvaló volt: lokalizálni a tüzet és megakadályozni annak a többi épületekre való átterjedését. Az egyik gőzféskendőt a Szentegyház-utcai fronton helyezték működésbe, a másikat pedig a Fötéren. A hatalmas vízugarak megkezdtek harcolni a fenyegető lángtenger ellen. Közel egy órát tartott ez az izgalmas harc és az egyre makkasabb szél miatt még sokáig

fenyegetet az a veszedelem, hogy a tűz átcsap nemcsak a szomszédos, hanem a szemben lévő épületekre is. A tűzoltóság valóban öntelalozó és emberirólóti munkát végzett, amíg végre sikerült elhárítani a katasztrófát és a tüzet lokalizálni.

Karhatalom tartja fenn a rendet

A Fötéren ezalatt egyre növekedett a bémésköz tömege, hiszen a hatalmas lángnyelvek a legtávolabbi városrészekben is láthatók voltak és odavonzották a kíváncsiak tömegeit. A hatóságok már az első pillanathoz megtették a rend fenntartására szükséges intézkedéseket és a kivonult rendőr, esendő és katonai osztagok kordont vontak a fenyegetett épületek körül. A tűz színhelyén megjelent a rendőrség csaknem egész tisztikara, dr. Cloanta helyettes kvesztor vezetésével, Silny ezredes, a kolozsvári helyőrség parancsnoka és számos magasrangú tisztje, akiknek vezénylétével sikerült a rendet mindvégig fenntartani. Megjelentek ezenkívül dr. Popa Adám vármegyei prefektus és Gherman subprefektus, akik szintén megtették a szükséges intézkedéseket a rend és nyugalom fenntartására. Kivonultak a mentők is, akiknek azonban nem akadt dolguk.

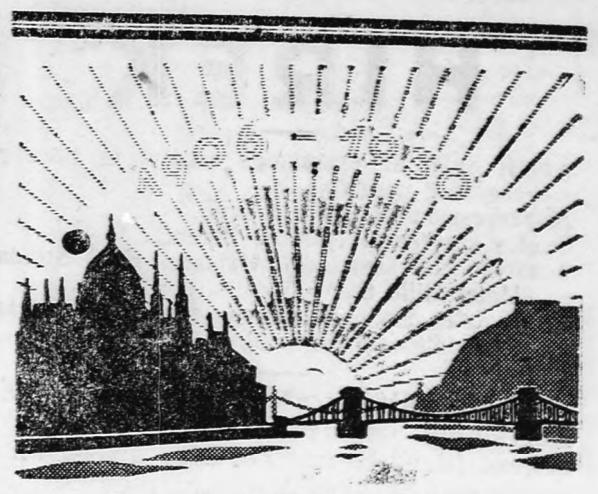
Több mint egy órai megfeszített munka után végre sikerült gátat vetni az elemek pusztító munkájának, amelyeknek áldozatul esett a Status-palota egész tetőzete. A ház lakói között a tűz tartama alatt szivettépő jelenetek zajlottak le s a pánikban többen elajultak. Hét óra tájban azonban már látni lehetett, hogy sikerül a tüzet elfojtani anélkül, hogy a lakásokban kárt tehetett volna. Csak a tetőzeten keresztül szivárgó víz okozott egyik-másik lakásban kisebb-nagyobb kárt.

A tűz oka még ismeretlen

A környező házakban lévő üzletheységek tulajdonosai azonnal lezuhattak redőnyöiket. A tűz kitörésének okát eddig még nem sikerült megállapítani. Valószínűleg rövidzárlat okozta, még pedig azokban a villamosvezetékben, amelyek a palota tetőzetén, illetve padlásán voltak elhelyezve.

A palota és a lakók mindannyian biztosítva voltak tűzkár esetére s így a tűz által okozott többmillió kár biztosítás révén megtérül. A hatósági vizsgálatot ma, vasárnap délelőtt fogják megtartani Filipescu főügyész vezetésével.

Megállapítást nyert, hogy a tűzoltóság késésének oka az volt, hogy a ve-

Jubiláris

Budapesti Nemzetközi Vásár május 3-12

A magyar ipar ünnepi bemutatója. 25-50 % utazási kedvezmény.

Nemzeti pavillonok a külföldi ipar számára. Vízummentes határátlépés.

Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható: Budapest: a Vásáriróddában, V. Alkotmány u. 8.

CLUJBAN: Camera di omert si Industrie-nál, a SARDEV megbízottjánál dr. Juliu Mezey Piata Unirei 1. és a Cie Int. de Wagons Lits cluji fiókjánál, Piata Unirei No 18. Ezenkívül Nagyrománia összes nagyobb városában, ahol e két utazási irodának fiókja, vagy a vásár közvetlen, tb. képvisellete működik.

szélyeztetett épületben már a tűz kitörésének első pillanataiban felmondta a szolgálatot a telefon és így a tűzoltóság csak megkésve lett értesítve a tüzről.

Törvényt készít az igazságügyminiszter a kamatuzsora letörésére

Bucuresti/Bukarest, április 5. Hivatalos helyről nyert információk szerint Voicu Nitescu igazságügyminiszter magasrangú bírálóból bizottságot állított össze, akik törvényjavaslatot fognak kidolgozni a kamatuzsora letörésére. A

törvényjavaslat egyrészt a pénzügyminiszter, másrészt a különböző érdekképviseletek intervenciójára készül el, mert a begyűjtött információk szerint még ma is vannak egyes pénzintézetek, amelyek 35-40 százalékos kamatot szá-

molnak el a népbankok pedig 18-20 százalékkal dolgoznak. A törvény paragrafusai szigorú szankciókkal fogják sújtani azokat, akik a megengedettnél nagyobb kamatot szednek.

Megsemmisítették a Temesvár városi választást

Nagyváradra bizottságot küldtek ki a kontestáció adatainak megvizsgálására

Timisoara-Temesvár, április 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A bányási tartományi igazgatóság revíziós bizottsága ma délelőtt tárgyalta le azokat a kontestációkat, amelyek a nagyvárad, aradi és temesvári városi választások ügyében adtak be. Minthogy az aradi kontestációt időközben visszavonták, ez a kérdés nem került tárgyalásra. A nagyvárad választások ügyében a kontestációban felhozott adatokat nem találta eléggé bebizonyítottak és ezért

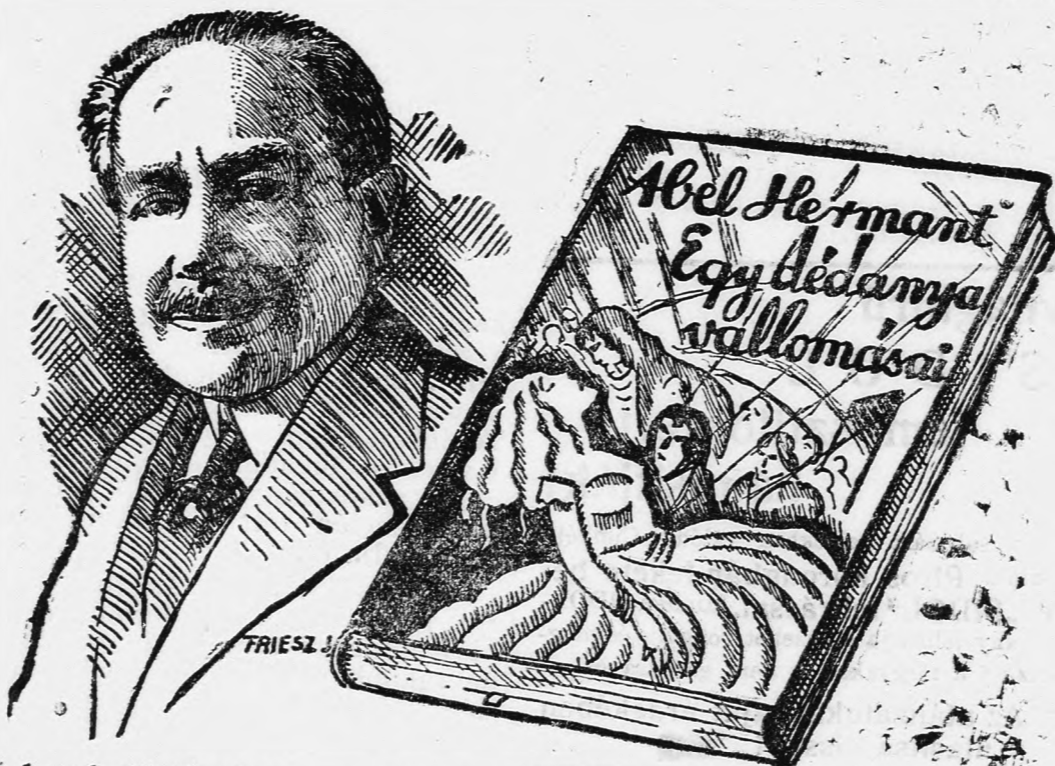
bizottságot küldött ki, amely a helyszínen fogja megvizsgálni a kontestációban foglalt állítások valóságát.

A legérdekesebb a temesvári választási ügyben hozott határozat. A revíziós bizottság a választás ellen benyújtott kontestációt elvetette, de a maga részéről hivatalból olyan formai hibákra jött rá, amelyek alapján megsemmisítette a választást és új választás megtartását rendelte el. A revíziós bizottság határozata élénk feltűnést keltett.

Hat hónapon belül bevezetik a földgázt Marosvásárhelyre

Targumures-Marosvásárhely, április 5. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Popescu Adrian, az interimar bizottság elnöke tegnap hazaérkezett Bukarestből és magával hozta a földgáz részvényirtasággal az U. E. G.-vel megkötött szerződést. Ezzel az akttal a város régóta húzódo földgázproblémája megoldást nyert. Hat hónapon belül a földgáz be lesz vezetve Marosvásárhelyre, ami a város kereskedelmét és iparát hatalmas lépéssel fogja előbbrevinni.

HAGADAH kitűnő magyar vagy német fordítással, albumalaku 31x24 cm., óriásbetűkkel, 15 pompás egész oldalas színes képpel, finom és tartós kiállításban 200 lej (vidékre portó) az Uj Kelet könyvosztályában.

Egy darab történelem — egy pezsgővérű és elms szépasszony merész vallomásaiban.

Abel Hermant:

Egy dèdanya vallomásai most jelent meg Dante-kiadásban

Fűzve Lei 153.—, félbörkötésben Lei 240.— minden könyvtárban

A leghíresebb szakorvosok által elismert mint legbiztosabb és felétlen legmegbízhatóbb gyógyszer. Övakkodás utánatöktől

okoz. enegy örnek

EMÉNY

lefejezvése az lakosságának ér...

esszük, akkor meg is, hogy a zsidók ág lakosságának ag vagyunk róla ur gondolt az ősz-ameyek elhatáro-attak és ő maga ilyen kellemele-hatarozasa, hogy tes zsidó rend-... Mi magunk is saj-... okoztak a negy-... nek és a zsidók-... ntelven vizsgálat-... vissza egy olyan-... ki az akkor urat-... között egy ha-... hegygyűződése, vo-... tanácsadójának-... akabb volt alkul-... sítva Palesztina-... és vagyonát. (Folytatjuk.)

érkezett stbe

április 5. Iorga zett nagy ameri-... ő. A professzort-... és tisztelői vár-... esedéssel beszélt-... gi tapasztalatai-... rikai román zsi-... eiről és meleg-... mézetesen nyom-... tt a beszélgetés-... rendkívül szang-... meg véleményét-... zok a „marhák”.-... megboesátha-... el. Cihoskynak-... lemondott, mert-... egy „rihatka”.-... ország közéleté-... ébként majd a-... ondani erről a-... at egyebet, csak-... neralisok, akik-... kszenek! Iorga-... knak kijelentet-... ok részére nem-... kra, hogy olyan-... rikai és olasz-... ível.

kognitóban ve-... közötti vasnt-... vonatot. Szófia-... —Szófia vasnt-... orsvonatot teg-... vezette inkog-... ra a vonat két-... mire az álló-... etőt a késéért-... ály meg akkor-... ját és az álló-... va tudta meg-... felösségre.

özös visszatért-... tik: Az „Euró-... eddig a világ-... ap délután két-... erfafeni kikö-... levőleg néhány-... és körülbelül-... nt Amerikába.

ot ért el az-... . Berlinből je-... egy asszony-... ázzal megölte-... aztán ő maga-... t el.

et a törvény-... jelentik: A-... tárgyalóter-... gyalást vezető-... ngelescunak-... merénylélet-... t tévesztették-... rénylőt ártal-... ták a renor-

KÖZGAZDASÁG

Tizenhatmillió munkanélküli van a világon

Kormányokat buktat a munkanélküliség. A nyugati államokban törvény biztosítja a munkanélküli segélyt

London, április 5. A munkanélküliség problémája az egész világon egyre fenyegetőbb veszedelmé válik. Az angol munkáskormány, amelynek uralomra jutásához olyan nagy reményeket fűztek az angol munkanélküliek, ma már kénytelen beismerni, hogy a munkanélküliség legkisebb enyhítésére is gyöngének bizonyult.

	Összlakosság	Munkanélküliség
Egyesült-Államok	105,710,000	4,000,000
Németország	63,000,000	2,800,000
Anglia	44,500,000	1,621,800
Oroszország	141,851,250	1,500,000
Japán	84,000,000	100,000
Délamerika	66,700,000	1,000,000
Olaszország	42,000,000	800,000
Ausztria	6,600,000	250,000
Dánia	3,435,000	70,000
Franciaország	40,000,000	1,622

Anglia 44 és félmillió összlakosságából ma 1,621,800 áll munkanélküli, ami különben Angliában nem azt jelenti, hogy a munkanélküliek több mint másfélmillió tábora teljesen támasz nélkül áll, mert az angol törvények kötelezővé teszik a munkanélküliek állami támogatását.

Ehhez járul még Kína munkanélkülieinek többmillió tömege, valamint a kisebb államokban élő munkanélküliek is, ahol sokkal súlyosabbá teszi a helyzetet az a körülmény, hogy a munkanélküliek rendszeres állami támogatásban nem részesülnek.

A nyugati államokban külön alapot kezelnek erre a célra. Így például Németországnak a munkanélküliek segélyezése évi 80 millió font sterlingbe kerül, de ez az összeg sem bizonyult elegendőnek s voltaképpen a munkanélküli segély felemelésének megtagadása okozta a német kormány bukását is.

A munkanélküliek kormánybuktató hatalma nemcsak Németországban érezteti hatását. Ez tette bizonytalanná a Hoover-kormány helyzetét és ugyancsak ez fenyegeti a Macdonald-kormány uralmát is.

Tizenhárom és félmilliárd lej értékű új életbiztosítást kötött 1929-ben a bécsi Phönix Életbiztosító Társaság

Cluj-Kolozsvár, április 5. (Az Uj Kelet tudósítójától). A Phönix Életbiztosító Társaság bécsi vezérigazgatósága még nem tette közzé az 1929. évi üzleti eredményét, az európai sajtó azonban már is élénken kommentálja az eddig ismeretessé vált adatokat. Tekintettel arra, hogy a Phönix Életbiztosító Társaság a múlt év óta Romániára is kiterjesztette üzletkörét, általános érdeklődésre tarthat számot az a néhány adat, amely már most, a mérleg megjelenése előtt ismeretessé vált.

A Phönix Életbiztosító Társaság az 1929. évben különösen kielégítő üzletmenetet jegyezhet fel, amely mindazon országokban tapasztalható, amelyekben a Phönix működik. Az üzletkötések száma 132,680 darab kötvényt tett ki 592,027,000 schilling (kb. 13.5 milliárd lei) biztosítási tőkével, amelyből az osztrák köztársaságra 136 millió esik, tehát az egész eredménynek 23 százaléka, míg a külföldi produkciója 77 százaléka rug. Ez az utóbbi százalékszám 19 állam között oszlik meg. Ebből Európában 14 állam és pedig Bulgária, Csehszlovákia, Franciaország, Görögország, Jugoszlávia, Lettország, Magyarország, Németország, Olaszország, Lengyelország, Románia, Spanyolország és Törökország és Európán kívül Egyiptom, Marokkó, Palesztina, Syria és Tunis. tehát 5 állam vesz részt.

Az utóállamok területén az eredmény felülmulta a tavalyit. A produkció emelkedése annál is inkább figyelemreméltó, mert az 1929-es gazdasági év ugy Csehszlovákiában, mint Magyarországon, Jugoszláviában és Lengyelországban egyaránt kedvezőtlenné vált.

Jelentékeny emelkedést ért el a Phönix produkciója Németországban és azokban az államokban is, amelyekben a társaság csak az utóbbi időben kezdte meg működését. Így rendkívüli növekedést mutat az üzlet Francia-, Olasz- és Spanyolországban. Romániában, ahol mint ismeretes, a társaság csak 1929-ben kapott működési engedélyt, már is több, mint 250 millió lei biztosítási tőke került lekötésre. A többi működési területén pedig, mint Hollandia, Belgium, Bulgária, Görögország, Törökország és Palesztina, szintén kielégítő üzleti eredmény jelentkezik. Az 1929. üzletév pontos eredményei még nincsenek kimutatva, azonban már most megállapítható, hogy a közvetlen üzletből származó díjbevétel az elmúlt évben 24 százalékkal felülmúlja az elő-

ző esztendeit s így a díjbevétel közel százötven millió schillinggel fog szerepelni.

A társaság rövidesen megkezdí Romániában is investíciós politikájának realizálását és folytatja egy egész sor régebben Erdély területén működött biztosító társaság kötvényeinek likvidálását. A társaság szociális gondolkodására talán legjellemzőbb legutóbbi jelentésének az az adata, hogy például az 1928. évben 5098 kötvény került haláleset beállta miatt likvidálásra és egyetlen egy esetben sem került sor jogi beavatkozásra. Joggal tekinthetjük tehát a társaságot gazdasági életünk értékes tényezőjének.

Nemzetközi vagonkارتell. Berlinből jelentik: A jövő hét elején Berlinben ismét tárgyalásra jönnek össze az európai vagonipar képviselői, hogy megbeszéljék a nemzetközi megegyezés módjait. Remélik, hogy az exportüzlet körül rövidesen meg fognak egyezni a finanszírozás módjairól. Ezzel szemben bizonytalan, vajjon a termelési mennyiség kontingentálása körül nem támadnak-e súlyosabb akadályok.

Az UGIR kolozsvári körzete április 17-én tartja meg közgyűlését. A Romániai Gyáriparosok Országos Egyesülete folyó évi közgyűlését április 7-én vasárnap délelőtt 10 órakor fogja megtartani a kereskedelmi és iparkamara dísztermében. A tárgysorozat a következő: Elnöki megnyitó, ügyvezetői jelentés, a folyó évi munkaprogram megvitatása és a kerületi szövetség viszonyának az országos szövetséggel szemben való szabályozása. Választások. Indítványok.

ÉRTESETÉS.

Alulírott cluji bankok tisztelettel értesítik ügyfeleiket, hogy a náluk takarékbetétben vagy folyószámlán elhelyezett követelések után megterített kamatlábat folyó év április hó 10-től kezdődőleg

évi 1% (egy százalékkal)

leszállítják.

- ERDELYI BANK ÉS TAKARÉKPENZTÁR R. T.
- ERDELYI LESZÁMITOLO ÉS PENZVÁLTO BANK R. T.
- HERMANNSTAEDTER ALLGEMEINE SPARKASSA
- KERESKEDELMI HITELINTÉZET R. T.
- KOLOZSVÁRI TAKARÉKPENZTÁR R. T.
- MEZŐGAZDASÁGI BANK ÉS TAKARÉKPENZTÁR R. T.
- TRANSYLVANIA BANK R. T.

Szervekednek a vaskereskedők. Az ország vaskereskedelme a legválságosabb órákat éli. A kartellbe tömörült vasgyárak a legszigorúbb eladási kondíciókat léptették életbe, ami aztán az azal a szokatlan eredménnyel jár, hogy a vaskereskedelem számos régi képviselője megroppant és súlyos fizetési zavarokba jutott. Fogyasztóiktól kinlevéseiket nem bírták inkasszálni, s ők maguk pedig fizetési kötelezettségeiknek, a gyárak váratlan kondíciószigorítása és áremelése miatt nem tudtak eleget tenni. Epen ezért elhatározták, hogy a kartell ellen megfelelő módon védekeznek és országos szervezetbe tömörülnek.

Zsidó Kórházegyesület, Cluj.

162-1930. sz.

MEGHÍVÓ.

A Cluji Zsidó Kórházegyesület folyó évi április hó 27-én, vasárnap délután 5 órakor tartja rendes évi közgyűlését a cluji orth. zsidó hitközség tanástermében (Str. Dubalarilor - Timár-utca 1. sz.), melyre az egyesületi tagokat tisztelettel meghívjuk.

NAPIREND:

- Elnöki jelentés.
  - Felügyelőbizottság és igazgatóság jelentései az 1929. évi zárszámadások tárgyában.
  - Az igazgatóság javaslatai a folyó évi költségelőirányzatra nézve.
  - Szabizottságok jelentései.
  - Elnök javaslata a kórház fejlesztése ügyében.
  - Esetleges indítványok.
- Az alapszabályok értelmében csak azon indítványok tárgyalhatók, melyek a közgyűlés megelőzően legalább nyolc nappal az egyesület irodájában (Cluj, Str. Iasilor 16.) írásban beadatnak.
- Határozatképtelenség esetén az újabb közgyűlés május 4-én délután 5 órakor tartatik, melyre a tagok ezuttal szintén meghívotnak, mely közgyűlés azonban a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.
- Cluj, 1930. április 3.

Dr. Sebestyén József sk. elnök.

Gábel Vilmos sk. titkár.

Husvételi

fűszer árak, ugyszintén narancs és citrom a legjutányosabb árban kapható

Katz és Bernát-cégnél
CLUJ, Piața M. Viteazul 22.
Telefon 3-97

Megérkeztek

a legjobb mosó kötött ruha ujdonságok, gyönyörű kivitelű selyem trico-fehéreneműek, harisnyák minden divatszínben

HERCULES

kötött-áru lerakat
CLUJ, Calea Regele Ferdinand 13. sz. alatt

Gyári árak!

Gyári árak!

ISTEN VELED ECSETI ISTEN VELED SZAPPANI!

1 perc alatt megborotválkozhatik

szappan és víz nélkül ecset nélkül íjás nélkül igazítás nélkül

csakis a LAMPOCRÉM-MEL

Kapható minden drogeriában, gyógyszerészetben és pipereüzletben. Főlekereti Nagyromániai képviselő: D. RODITI & C-nc. Calea Szebeni Vezce No. 3. EUCUREȘTI.

Színház—Művészet

— Pataky Kálmán tenorista Kolozsvárra jön, ez a legszenzációsabb hír, amit az itteni zenekedvelők közönséggel közölhetünk. Európa jelenleg legkeresettebb tenoristája, aki a bécsi Nagy Opera tagja, de a milánói Scala is szerződtette, a jövő héten Párisban énekel. Franciaország fővárosából azután hozzánk érkezik Pataky, aki egy vagy legfeljebb két estén fog Kolozsvárt énekelni. Jegyek már előjegyezhetők a „Romania Artistica” színházi ügynökségnél (Piata Unirii).

A MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Vasárnap d. u. fél 3 órakor: Arany-szörű bárány. (Operette-ujdonság. Kondor Ibolya, Betegh Bébi, Solthy György, Ihász Réthely, Selmeczy föllépésével. Nagyon olesó mozi hely árakkal. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám 268.

Vasárnap este 9 órakor: A csunya lány. (Operette-ujdonság, 2-odszor. Bérletszünetben. Sorozatszám 269.)

Hétfőn, április 7-én este háromnegyed 9 órakor: A csunya lány. (3-adszor. Napi bérlet 35. szám. Sorozatszám 270.)

Keddén, április 8-án este háromnegyed 9 órakor: A csunya lány. (4-edszer. Napi bérlet 35. sz. B. Sor.-szám 271.)

Szerdán, április 9-én este 9 órakor: A csunya lány. (5-odszor. Napi bérlet 35. sz. C. Sorozatszám 272.)

Csütörtökön este háromnegyed 9-kor: „Tommy és társa”. (A nagyváradi operette-társulat vendégjátéka. Mayer Kató, Horváth Böske, László Andor föllépése. Rendes helyárak. Bérlet 36. szám. A. Sorozatszám: 273.)

Pénteken este háromnegyed 9-kor: Diák szerelem. (A nagyváradi operette-társulat vendégjátéka. Horváth Böske, Mayer Kató, Bellák Miklós, László Andor vendégjátéka. Bérlet 36. szám. B. Sorozatszám: 274.)

Szombaton délután fél 3 órakor: Borcsa Ameikában. (Nagyon olesó mozi-helyárakkal. Jegy ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 275.)

Szombaton este 9-kor: Vig özvegy. (Lehár legszebb operettje. A nagyváradi operette-társulat vendégjátéka. Horváth Böske, László Andor, Bellák Miklós föllépése. Bérlet 36. sz., C. Sorozatszám: 276.)

Vasárnap délután fél 3 órakor: Arany-páva. (Operette-ujdonság nagyon olesó mozi-helyárakkal. A nagyváradi operette-társulat vendégjátéka. Horváth Böske, Mayer Kató, László Andor, Bellák Miklós föllépése. Jegyek ára: 50, 40, 30, 20 és 10 lei. Sorozatszám: 277.)

Vasárnap 6 órakor: A csunya lány. (Operette-ujdonság 6-odszor. Kondor Ibolyával, Betegh Bébi, Solthy Györggyel, Ihász Aladárral, Tompa Bélával. Sorozatszám: 278.)

Vasárnap este 9 órakor: Cigány szerelem. (A nagyváradi operette-társulat bucsuföllépése. Horváth Böske, László Andor, Bellák Miklós föllépése. Bérlet 37. szám, A. Sorozatszám: 279.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ MOZI-MŰSORA:

Szombaton 5 és 7 órakor: Sába királynője és Fűgefalevél. (Helyárak: 10, 20 és 30 lei.)

Vasárnap d. u. 5 és 7 órakor szenzációs

ERSAL
KÖZÉLET

előadása Lewisohn: Könyvről a kolozs-Ezra, a zsidó főiskolalektuelek egyesü-

zsido noegylet tea-ri Izr. Noegylet fo-

Zsidó Diákszegelyzo-
tanak választmányi

ülése. Ma, vasarnap

szonyok!

ricánál

Luvru

szobák 100 lejtől

ORA

zervek

mines

az Uj Kelet-be

uj műsor. Amerikai ujdonságok. I. A newyorki párdue. (Izgalmas amerikai kalandor-történet 7 felvonásban. Főszereplő: Billie Dove.) II. Koko ébredése. (Amerikai burleszk.) III. Boby és társai. (Amerikai burleszk.) Helyárak: 10, 20 és 30 lei.

Vasárnap d. e. 11 órákor: Matiné 10, 15 és 20 leies helyárrakkal: Amszterdam titka.

Hétfőn 3 és 6 órákor: I. Édenkert. (8 felvonásos film-dráma. Főszereplő: Corinna Griffith.) II. A newyorki párdue. (Izgalmas detektív történet. Főszereplő: Billie Doowe. Három óras előadások. Kettős műsor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Kedden 3 és 6 órákor: I. Édenkert. II. A newyorki párdue.

Szerdán 3, 5 és 7 órákor szenzációs világsiker: A friskói táncosnő. (Egy szép leány kalandjai és izgalmas regénye 8 felvonásban. Az idei évad leghatalmasabb film-ujdonsága. Főszereplők: Erna Morena és Rudolf Klein Rogge. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.)

Csütörtökön 3, 5 és 7 órákor: A friskói táncosnő.

Pénteken 3, 5 és 7 órákor: A friskói táncosnő.

Szombaton 5 és 7 órákor (Kolozsváron utoljára): A friskói táncosnő.

Vasárnap délelőtt 11 órákor matiné 10, 15 és 20 leies helyárrakkal: Zsvány-beesület. (9 felvonásos kalandor-történet. Főszereplő: George O'Brien.)

CORSO FILMSZÍNHÁZ MŰSORA:
Szombaton 3, 5, 7, 9-kor: Donkozákok dala, Hatalmas rendezésű, óriási sikert aratott énekes, zenélő film. A világhírű Jaroff donkozákok kórusával. Főszereplő: Hans Adalbert Schlectos.
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órákor: Donkozákok dala.

SELECT-MOZGO:
Szombat: Singing Fool. (Éneklő bolond) Al Jolson világsiker aratott beszélő filme. Műsor előtt bemutatóra kerül: Gigli világhírű tenorista, aki Gioconda nagy áriáját éneklő és a világ legjobb jazz-zenekara Abbe Lyman vezetésével.
Vasárnap: Singing Fool. Éneklő bolond. Hétfő: Singing Fool, Al Jolson világhírű beszélő és éneklő filme.
Kedd: Singing Fool, Al Jolson világhírű beszélő és éneklő filme.

URANIA-MOZGO:
Szombat: Kalandorok szövetekezete, eddig nem látott elsőrangú szalonkalandor film, főszerepben a közismert Carlo Aldini és a szép Éva Gray.
Vasárnap: Kalandorok szövetekezete, szenzációs kalandor film, főszerepben Carlo Aldini és a szép Éva Gray.
Hétfő: Moszkvai kémnő. Fritz Kortner, az „Atlantic” világhírű főszereplőjének egyik nagyszerű filme. Partnerei: Agnes Eszterházy és Lian Haid.
Kedd: Moszkvai kémnő. Fritz Kortner, az „Atlantic” film főszereplőjének nagyszerű filme. Partnerei: Liane Haid és Eszterházy Agnes.

Rádió műsor

Idő: Középeurópai

Vasárnap, április 6.

A mai nap kiemelkedő műsorszámai: Breslau 20.10: Hangverseny a zsinagógából.

Bukarest. 10.45: Egyházi ének. 12.15: Déli zene. 16: A Sibiceanu zenekar könnyű és román zenéje. 19: Román zene gramofonon. 20: Operett.

Budapest. 9: Ujsághírek, kozmetika. 10: Egyházi zene. 12.25: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenye. Közreműködik Székelyhidy Ferenc dr., a m. kir. Operaház művésze és Weigerth Aladár zongoraművész. Wagner: Rienzi — nyitány. Handel: Sámson oratóriumából. Schumann: Versenymű. Wagner: Lohengrin buszusa. Mozart: Jupiter szimfónia. 3.30: A m. kir. Földmívelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata. Glaser Géza nagybérlő: „Hogyan boldogulhat a kisgazda”. 4: Rádió Szabad Egyetem. Erkel: Csobáné. Mosonyi: Gyászhangok Széchenyi halálára. Berzeviczy Albert dr., a Magyar Tudományos Akadémia elnöke: „Széchenyi emlékezete”. Arany

János „Széchenyi ódá”-ját szavalja P. Márkus Emília, a Nemzeti Színház örökös tagja. Dohnányi: Rurália Hungarica. Utána: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 5.15: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye a Vigadó nagyteremből. Goldmark-hangverseny. Közreműködik: Némethy Ella, a m. kir. Operaház művésznője, felvinci Takács Alice hegedűművész és Szedő Miklós operaénekes. Tavasszal — nyitány. A „Sába királynője” e. operából kerti jelenet. Hegedűverseny. Sakuntala nyitány. A „Merlin” e. operából ária. A „Sába királynője” e. operából ária. 7.15: Népszínmű előadás a Studióban. „A sárga csikó”. Utána: kb. 10.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. Majd: Gramofonhangverseny. Boieldieu: A bagdadi kalifa — nyitány. Verdi: Alarcosbál — ária. Gounod: Faust — duett. Bach—Gounod: Ave Maria. Mascagni: Parasztbeesület — husvéti kórus. Brahms—Paganiini: Válogatott variációk. Capua: Napolyi dal. Kerr—Zamecnik: A rézbőrű. Washington és xK:w4Wetaoibnsrdldufwypmf hington—Jerome: Ketten a holdfényben. Freed—Brown: Ének az esőben. (Orgona és xylophon szóló). Marren: Ahol a kis ibolyák nyílnak. Sentis: Que importa tangó. Sentis: Malaga. Szövényi—Dallos—Vértes: Miért mulik ei minden, ami szép — blues. Sándor—Szemes: Tiz után. A sziget dala — keringő. Kliczky—Stepat: Hallod-e, mit sugog a szél? — tangó. Tamássy—Szilágyi: Magát szeretem én, csak magát — keringő. Hans May: Sem autóm, sem földbirtokom nincsen. Kellér—Hetényi: Megy a gőzös Szárszóra.

Barcelona. 21.10: A házi zenekar könnyű zenéje.

Basel. 20.30: Bern. 22: Könnyű zene.

Berlin. 20: Biber 1661-ből való passiószonátái. Hindemith feldolgozásában. 21: Derius óra. Utána 0.30-ig tánczene.

Bern. 21: Dittersdorf: a kávéesata e. énekesjátéka. 21.35: Szórakoztató zene.

Belgrád. 20.30: Helyszíni közvetítés Smederovából (magyar neve Szendrő). 22.15: A Radivojevic-zenekar játéka.

Pozsony. 19—22.55: Prága.

Breslau. 20.10: Hangverseny a breslauer zsinagógából. 21.15: Jazz hangosfilmekből. 22.10: Tánczene.

Brit nemzeti műsor. 22.05: A Kolisch-vonósnyegyes játéka.

Brünn. 18: Német hírek, áriák és dalok. 19.22.55: Prága.

Bruxelles. 17.30: Gramofon. 19.15: Gramofon. 19.30: Opera.

Hamburg. 20: Duharry asszony — operett feldolgozása. 23: Tizenkét számból álló vídám zene.

Kalundborg. 20—22.50: Kollo Walther Jette Gebert e. énekesjátékának előadása. 22.50—0.30: Tánczene, éjfélkor hangjátéka.

Katovic. 19.20: Közzene. Utána: Vidám félóra. 20.15: Varsó. 23: Tánczene.

Kassa. 19—22.55: Prága.

Köln. 20.10: Népszerű hangverseny, a müncheni férfi dalegyet, a müncheni zenekar és Imkam basszista közreműködésével. Utána 24-ig tánczene.

Königsberg. 20.15: Hangv. Utána 24-ig tánczene.

Königwusterhausen. 20: Operett Hamburgból. Utána berlini műsor.

Krakko. 20.15: Hangverseny 10 számból. 23: Tánczene.

Lausanne. 20.30: Ének- és zenekar. 21.30: Könnyű zene.

Lipsc. 16.45: Népszerű szerelmi dalok, férfikarra. 18: Kálmán: „Marica grófnő” című operettje.

Ljubljana. 17: Könnyű zene. 20: Katonazene. 22: Könnyű zene.

Midland Regional. 20: Katonazene. 21: London Regional. 21.35: Fletcher zeneszerző művei. 22.45: Négykezes zongorajáték. 23.15: London Regional.

Milánó. 19.15: Vasorai zene. 20.30: Operett Torinóból. A színetekben felolvasások. Utána 0.30-ig Torinó.

Mor. Ostrava. 13.30—22.55: Prága.

München. 19: Albert Herbert zongoraművész játéka. 20.05: A rádiózenekar hangversenye. 21.40: A három ingelheimi szabó, énekes népszínmű. Utána 24-ig kávéházi zene.

Nápoly. 21.02: Róma.

Oslo. 20: Bach-hangverseny. 21: Kamarazene. Dvorsák: Dumky-trio. 22.10: Rádiózenekar. 22.40: Tánczene gramofonon.

Páris-Eiffel. 20.45: Gramofon.

Páris. 22: Hangverseny.

Poznan. 18.45: Dalok és áriák. 20.15: Esti zene. 22.45—24: Tánczene.

Prága. 19.30: Edwards: „X lady” e. operettje. 22.15: Szórakoztató zene.

Riga. 19.03: Hangverseny. 21.30—23: Tánczene.

Róma. 21.02: Musszorgszkij: „Gouidonov Boris” e. operája a studióban.

Stockholm. 19.45: Mendelssohn Pál oratóriuma az Oszkár-templomból. 21.40—23: Operarészletek.

Stuttgart. 19.30: A stuttgarti filharmonikusok hangversenye. 20.30: Humor és furcsaságok szóban és dalban. 21.40: Operett-dalok. Utána 0.30-ig tánczene Baden-Badenből.

Torinó. 20.30: Lehár: „Cárevics” e. operettje. Utána 24-ig szórakoztató zene

Toulouse. 19.25: Argentínai zene. 20: Orgonajáték. 20.30: Szimfónikus zenekar. 21.25: Operarészletek. 22: Harmónikajáték. Utána dalok.

Vilna. 20.15: Kamarazene. 22.15: Varsó. 23: Könnyű zene.

Varsó. 17.40: A rendőzenekar hangversenye. 20.15: Népszerű hangverseny. 23: Tánczene.

Bécs. 19.05: Ulanowski Lilly énekesnő dalestje. 19.25: Kahr Erika és Stefan Berta zongoraművész előadása. 20.05: Madách Imre: „Az ember tragédiája” e. drámai költeménye. Hangverseny Lehár: Isteni férj, nyitány. Straus János: Éjjeli pillangók. Smetana: Dalibor. ábránd. Wieniawski: Legenda. Amadei: Falusi szvit. Zeller: Operett-részletek. Komzák Egyveleg. Wagner F.: 47-es induló.

Zürich. 20: A hegedűverseny fejlődése c. sorozat hetedik estje. 21.30: Rádiózenekar.

Hétfő, április 7.

Bukarest. 16: Rádiózenekar. 17.30: Könnyű zene. 19: Román zene gramofonon. 20: Szarvas hegedűművész játéka. 20.45: Lebel énekesnő dalestje. 21.15: Cocorascu zongoraművész játéka.

Budapest. 9.15: A m. kir. I. honvédegyalozred zenekarának hangversenye. Friesay Richard: Budapesti hadapródok — induló. Waldteufel: Estudiana — spanyol keringő. Doppler: Ilka — nyitány. Donizetti: Lammermoori — ábránd. Lehár: Cigányünnepély — jellemrajz. Cibulka: Stefania-gavott. Schlögel: Részletek Strauss János operettjeiből. Jessel: Olomkatonák — jellemrajz. 9.30: Hírek. 12.05: A rádió házikvarttjének hangversenye. Nedbal: Lengyelvér — ábránd. Turina: A meszet és mór. dal. Derksen: Valse capricce. Kalmár: Mennék maga után — slow-fox. Márkus: Katica — tangó. Schlegel: Pankgrafen — induló. 12.25: Hírek. 1: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 2.30: Hírek. 4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. hírek. 5: Tót-magyar nyelvoktatás. 5.30: Rácz Béla és cigányzenekarának hangversenye. 6.30: Német nyelvoktatás. 7.10: Rádióamatőr-posta. 8: Karinty Frigyes humoros előadása. 8.30: A közepurópai műsorcseserosozatban a berlini rádióállomás műsorának közvetítése. Vezényel Bruno Seidler Winkler karnagy. Max Reger: Svít kamarazenekarra. Paul. v. Klein-Rud. G. Binding: Beszélgetés a halállal. Hat dal althangra és zenekarra. Bartók Béla: I. szvit. Utána kb. 10: Radics János és cigányzenekarának hangversenye a Dunapalota-nagyszállóból. 10.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. Majd: Bachmann-jazz a Dunapalota-nagyszállóból.

Barcelona. 22.05: Hangverseny.

Basel. 22: Könnyű zene.

Berlin. 19.30: Steffan Ernő slágerei és sanzonjai. 20.30: Hangverseny a nemzetközi műsorelere keretében Berlinből. Utána 0.30-ig: Kortancok zenéje.

Berlin. 21: Jódliás és népies táncok. 21.40: Rádiózenekar. 22.15: Könnyű zene.

Belgrád. 20: „Szöktetés a szeráliból” e. opera. 20.30: Berlin. 22: Rádióséta Európán keresztül.

Bordeaux. 19.45: Szimfónikus zene. Közben csellósóló.

Pozsony. 20.30: Prága. 22.15: Mor. Ostrava.

Breslau. 20.30: Szerelem, zenés hangjáték. 21.30: Kis fuvolazene. 22.20: Berlin.

Bécs. 20: Weinberg, a milánói scala első baritonjának dal- és áriaestje. 20 óra 30: Nemzetközi hangverseny Berlinből.

linből.

Varsó. 20.30: Berlin.

Toulouse. 20: Orosz dalok. 20.30: Szimfónikus hangverseny. 21.35: Dalok.

Róma. 17.30: Dalest.

Riga. 22: Gramofon.

Prága. 20.30: Berlin. 19.40: Frank Mór Bach-szvitet játszik csellón. 20.45: Zenei kabaré. 22.40: Szimfónikus hangv. 24: 1554.4 méteren egyedül tánczene.

Brünn. 16.30: Delutáni zene. 18.35: Visszaemlékezés a magyar iskolára. 19.05: Rádió-kabaré.

Bruxelles. 15: Gramofon. 19.30: Hangverseny.

Frankfurt. 19.30: A rádiótársaság XII. hétfői hangversenye. 21.30: Ham-sun „Ördög hozta” e. szindarabja.

Genova. 20.45: Boito „Mefisztofelesz” e. négyfelvonásos operája.

Grac. 17.45: Előadás Sommerstorff Ottó stájer költőrel. 19: A XVI. és XVII. század egyházi és világi zenéje. 20.30-tól Bécs.

Hamburg. 22.35: A tegnap slágerei.

Kalundborg. 20: Langgaard dán zeneszerző műveinek előadása.

Katovic. 17.45: Cseh és lengyel műdalok. 19.20: Közzene. 20.30: Nemzetközi hangverseny.

Kassa. 20.30: Prága. 22.15: Mor. Ostrava.

Köln. 20: Magyar-est. Utána 24-ig tánczene.

Königsberg. 21.40: Dalok és balladák. Utána 24-ig tánczene.

Königs-wusterhausen. 21.30: Fuvolaverseny Breslauból.

Krakko. 23: Tánczene.

Lausanne. 20.40: Kamarazene. Ljubljana. 20: Rádiózenekar.

Midland Regional. 19.40: Könnyű zene. 21: London. 22.45: Kétzongorás hangverseny.

Milánó. 20.30: Lattuada operaszere ismertetése, utána az I. jelenet Lattuada „Sandha” című művéből, majd a „Vihar” című zenemű előjátéka és végül „A kényeskedők” című opera. Utána könnyű zene.

Mor. Ostrava. 20.30: Prága. 22.15: Jazz.

München. 20: Dalest. 20.49: Dandárközvetítés. háborus hangjáték. 21.30: Az augsburgi Paepke-vonósnyegyes játéka.

Nápoly. 21.02: Nagy vegyes hangverseny.

Apróhirdetések

UTAZÓK! Berkovicsné ארימ ברקוביטש
vendéglője magnyobbitva
Oradea, str. Nicolai Iorga 19.
Zöldfa-utca.
Mérésékelt árak. Kitűnő házikonyha.

CLUJON központban jól bevezetett üzlethez négy-száz ezer lei tőkével társ kerestetik „Gummáru” jellegű alatt ajánlatokat a kiadóhivatal továbbít.

UJ KERESZTHUROS, rövid zongora-eladó. Postakert-u. 5/b emelet.

PALESZTINAI כשר של פסה
bor eredeti palesztinai töltésű butellákban kapható a Schwartz vendéglőben Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 63. Egy üveg ára 160 lei. Ugyanott husvéti koszt olcsón a bönálható.

FIATAL borkereskedő segéd állást változtatna, román, magyar német nyelvet bírja. Megkereséseket Mauritiu Klein & Co Gherla címre kér.

HÁROM szoba, konyha, fürdőszoba, modern lakást keresek vilában. Cim a kiadóban.

MODERN hálóberendezés olcsón eladó. — Megtekinthető fél 2 és fél három között Str. Xenoyol (Szappan)-u. 19, ajtó II.

ELADÓ ebédő, háló konyhabutor és egyéb tárgyak, ugyszintén a lakás is kiadó. Fellegvári-ut 27.

EGÉSZSÉGES szobába zsidóleány lakótársnót keresek havi 500 lejért, fűtés világitással Str. Bratianu 45. szám.

HELYI cégeknél fűszer, élelmiszer szakmában bevezetett ügy-nök képviselést vállalna. Szíves megkeresést „Garancia képes” jellegre a kiadóba kér.

NAPONTA frissen fejt kóser tehén- és bivalytej, tejszín, tejföl, vaj és túró, valamint csecsemőknek és betegnek állandóan egy tehéntől fejt friss tejt kapható Schwartz Ignác-nénál, str. Iuliu Maniu (v. Szentegyház u.) 24 szám.

Két szoba, konyha lakás kiadó Str. Sincal 18.

ÓVA DÉK KÉPES volt vidéki kereskedő raktárnoki vagy felügyelői, esetleg más hasonló állást keres. Xenoyol (Szappan)-u. 19, ajtó II.

JÉGSZEKRÉNYEK

mészárosok és vendéglősök részére is minden méretben. Sörkimerő pultok KERTÉSZ-nél Targu-Mures, telefon 314. Kivánatra árjegyzék. — Képviselést Brassó és vidékére: PAUL TITTES Brasov

NYERSOLAJ (pacura) tüzelés berendezéseket

gőzkazánok, központi fűtések és minden fajtájú ipari kemencék részére füstmentes elégéssel, a megtakarításra vonatkozó jóállással szabadalmazott kivitelben készít enek: ADORJÁN DEZSŐ okl. gépészmérnök Bucuresti, Bulev. Carol 6 0 sz. MARKÓ VILMOS okl. gépészmérnök, Cluj, Strada Nicolae Jorga 11.

An Uj Kelet
de bantál
magát
magát

Magyarok
magyarok

A SH

Egyik bukares jellemezte a Sh hogy: varju a szemét. Nem Palesztinába kil ti vizsgálóbizott téri a szomoruról, hogy az a palesztinai an nők, akik nem güket és közömb tonyosulnak a nyomán a sötét szág felett. Nem cáf fognak törő kormányzat fele elé idézik ezt a a bizottság tagj ez nem lett vol Már a vizsgál kis keserűséggé hogy a bizottsá ki magukat küil vitásukkal és hallgatandó sz a kihallgatás n tétett kérdések hogy ettől a biz várhatunk.

Tudtuk azonb ságnak hatáskör círozva van, miniszterelnök ben is rendki tés nem türo f házban. A bizo határolt feladat lapitsa az augu vetlen okait, a azt, hogy kiket res események volt azonban v tenciaja alól m mely Palesztina összefüggésben len érinthetné datárius hatalor viszonyai. Az a a bizottságnak szerepe van, a telen rosszindul tatott bennünk tunk vele, hogy rat sem fogja voltunk a zava hogy akárcsak szességünk is v ben. A felvon szakértők vallo lem ellátása en erre a körre sz nem mélyedt b ma szélesebbkö probléma nem t petenciaja alá.

Ebben a tud zottság jelentés vargások után került és most tünk fekszik. Nosabb meglep jelentés jelenté bizottság figye parlamentől n figyelmen kívi miniszterelnök seit, végig az olyan kérdések nek tárgyalásá el volt tiltva é voltak véve a alól. A bizottsá gusztusi zava vizsgálóbírói p fel, belemerült politikai probl olyan messzem rogált magána valóságos aret mányának és a Ami magát